

GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 100 Lei.
 Hagynak tagsági díjjal évi 60 Lei.
 Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
 TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj, Strada Andrei Mureşan 10.
 Telefon: 158.
 Póstatakarék csekszám 40181.

Útjelzők.

Irta: **Liszka Gedeon** ref. tanító.

A gazdasági válság elsősorban a mezőgazdákat érintette. A háboru után szinte soha nem tapasztalt ipari fejlődés következett be. A falu pedig csak sirt, panaszkodott és várta, hogy esoda történnék, galambok pénzes zacskóval rövelljenek be az ablakon. Arra senki sem gondolt, hogy elő kell venni a csavarhuzót, hogy az eke mélyebben törje az ősi rögöket, a búzának nem elegendő az egyszeri szántás, nemes, tiszta magot kell elhinteni a földbe, a kukoricát nemcsak egyszer kell megkapálni és az állatállományt állandóan nemesítve frissíteni kell. Mindezekre nem gondoltunk, hanem a bajok orvoslása helyett meghatóan panaszkodtunk.

Valljuk be őszintén, hogy még a sajnálatot sem érdemeljük meg. Sajnálni csak olyan embert lehet, aki nem tud magán segíteni. Már pedig a magyar kisgazdatársadalomnak rendelkezésre állanak mindazok a lehetőségek, amelyekkel változtatni tud a helyzetén.

Az E. G. E. felállította az útjelzőket és megremtentette a segítség lehetőségeit. A gazdatársadalmon van tehát a sor, hogy a kizárólag éretlenül folyó munkában részt vegyenek, mert végredményben csak nekik származik belőle hasznuk.

A munkakör azonban megoszlik. Mi, tanítók is érezzük, hogy népünk erkölcsi, hitbeli és kulturális fennmaradásának alapját a szilárd gazdasági megalapozottság képezi. Epen ezért mindenki a saját szerény munkaterületén érezze a hivatásának döntő fontosságát és tegye meg kötelességét. A tanítók nemcsak azért dolgoznak, hogy szükösen biztosítsák megélhetésüket, hanem elsősorban azért, hogy népük haladását minden vonalon elősegítsék. Minden nép azért

termeli ki saját vezető értelmiségi rétegét, hogy együtt haladva a tömegekkel azok állandó támogatói, irányítói és segítői legyenek.

A mai időkben kétségtelenül örvendetes jelenség, hogy a népi öntudat megnyilatkozásával minden vonalon találkozunk. Ezzel kapcsolatosan, jobban mondva természetes következményeképpen, végre kezd eltűnni az a bizalmatlanság, mely a multban, hosszú évtizedeken át a széles rétegeket elválasztotta az „ur“-tól, függetlenül attól, hogy a nagy-, középbirtokos, pap, tanító, vagy városi urról volt szó. A magyar kisgazdatársadalom kezdi belátni, hogy vezetői egyben sorstestvérei is, akik önzetlenül szolgálják az egyetemes érdekeket, együtt élnek és halnak velük.

Ez a magyar szempontból óriási jelentőségű folyamat az E. G. E. munkásságának a természetes következménye. Végre eljött az idő, amikor a nép egyetemes érdekei kerülnek előtérbe. A multban, sajnos, mindenkinek a munkája, kellő irányítás hiányában, tervszerűség nélküli kapkodás volt. Most az E. G. E. felállította az útjelzőket. Három világító fáklyaképpen áll előttem a „Gazda“ jul., aug., szept. száma, ahol az E. G. E. vezérének sorai új erőt, bizalmat öntenek belénk. — Biró Péter megható testvéri közszorítása, egy „volt“ nagybirtokos fanatikus munkavállalása kapcsolja össze gazdatestvéri közösségünket.

Nincs felhatalmazásom, hogy az egész felekezeti tanítóság nevében beszéljek, de nyugodtan merem állítani, hogy mindnyájan átérezzük az idők komolyságát és a munkából nemcsak, hogy követeljük a magunk részét, hanem azt becsületesen és szívesen vállaljuk is.

I. Szántóföldek.

Az október 10.-e után vetett buza is már számos helyen kizöldült. A késői vetésnek csak most tudjuk értékelni igazi előnyét, mert a korai buzavetések 20—30 százalékát a hesseni légy álcája pusztította el. Egyes helyeken már most, ősszel sárgul a vetés. A helyzeten csak kiszántással segíthetünk és újból vetünk. A novemberi késői vetésnél a fejlődés érdekében használjunk szuperfoszfát mésznitrogén műtrágyákat. Az ilyenformán történő befektetés kétségtelenül megtérül.

Amennyiben az időjárás lehetővé teszi, végezzük el az őszi mélyszántást. A hanyag gazda, aki sajnálja a fáradságot, ne csodálkozzék az esetleges gyenge terméseredményein.

A csalamádé, vagy kukoricaszár erjesztő vermek felső rétegét kisérjük állandóan figyelemmel és az esetleges repedéseket tüntessük el.

A nagyobb fagyok beállta előtt a répaprizmák földrétegét emeléssel biztosítsuk. Csak szép időben nyissuk ki a prizmák egyik végét és 3—4 napra elegendő répat hordjunk be.

II. Rét és legelő.

Az alaposan átázott rétekre és legelőkre ne hajtsuk ki az állatokat. Ebben a hónapban trágyázzuk meg a kaszálókat és legelőket. Kisérletezzünk mésznitrogén és szuperfoszfát műtrágyákkal. A kaszálókon gyönyörű eredményt érhetünk el. A boronálást is most s nem pedig tavasszal kell végezni, mert csak így tudjuk biztosítani a nedvesség földbejutását.

III. Allettenyésztés.

Az állatok takarmányozását az előző hónapban meghatározott tervszerűséggel folytassuk. Nagyobb gazdaságokban a szálas takarmánykaszlakat is úgy rakják, hogy egy kazal pontosan egy hónapi szükségletet fedezzen.

A hónap derekán megkezdhetjük az erjesztett takarmány adagolását. Csak ilyenkor tudjuk az erjesztő vermeket kellően értékelni. Egy káfasztrális hold föld termésével 4 számos állatot telelünk ki. Naponta 25—30 kg. erjesztett csalamádét etetiünk fel. A célszerű takarmányozás érdekében 3—5 kg. száraz takarmányt is adjunk az állatoknak. Kedvező idő esetén jártassuk meg, vagy tartsuk kifutókban.

IV. Kertgazdaság.

A gyümölcsfákra folytassuk a Sotor hernyóenygyűrű fölrakását. A földet a fák körül a csurgóig ássuk fel jó mélyen. Minden harmadik

évben trágyázzuk meg gyümölcsfáinkat. Az ültetést fagymentes időben végezzük el s utána a földet huzzuk a fa tövére. Faiskolákban az őszi szemzések kötését felbontjuk.

Figyeljük az elraktározott gyümölcsöt és a romlókat válogassuk ki. A gyümölcsraktár helyiséget derős időben állandóan szellőztessük.

A veteményes kertet mélyen fel kell ásni, amennyiben lehetséges, felszántani. Az összegyűjtött magvakat ki kell tisztogatni és címkével ellátott vászonzacskókba helyezni.

A georgina, dália és krizantém gyökereit fagymentes pincébe homokban kell elhelyezni.

V. Szőlő-bor.

A szüretelés országszerte befejezést nyert. Az állandó hóharmat következtében lehullott a szőlő levele. Ilyenkor le kell nyezni a szőlő termőkarikáit, de azért hagyni kell karikának való fát, mert a telelés következményeit nem lehet előre látni. A szőlőt fel kell osztani három részre és az egyik táblát minden évben fel kell ásni. Az őszi ásásnak ugyanolyan hatása van, mint az őszi mélyszántásnak. A szőlő elfedését minél előbb be kell fejezni.

A pincében levő must már tul van a zajos erjedésen, s a 3—4 hétig tartó csendes erjedés következik be. Ha a csendes, erjedésben levő bort szellőztetjük, siettetjük a bor letisztulását és elkerülhetjük a tavaszi erjedést. A csapravert hordóból kármentőbe eresztjük a bort és nyomban a felső aknába helyezett liun keresztű visszamérjük.

VI. Vadászat.

A nyulvadászat a múlt hónap 11-ike óta tart. Vigyázni kell, hogy orvvadászok nehogykárt tegyenek.

VII. Gazdakörök.

Megbeszéljük a mezőgazdasági munkák eredményét. Levonják a tanulságokat és gazdanapokat rendeznek.

Biztosítsunk

a mi intézetünknel, a

Minerva

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

Népszerű feltételek! Olcsó díjak!

A gabonatermés fokozása.

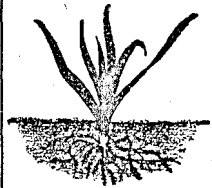
Az egyoldalú búza- és kukoricatermesztés teljesen kihasználta földjeink termőerejét. A szántóföldi takarmánynövények hiánya kedvetlenül befolyásolta állattenyésztésünket s napjainkban ebből a szempontból súlyosabb a helyzet, mint 40–50 évvel ezelőtt. A mai állattartás mellett nagyon kevés trágya gyűl, pedig az istállótrágya kellene földjeink termőerejét fokozza. Istállótrágyánk kevés, hozzá rosszul is van kezelve. Eppen ezért még a mai alacsony termésátlak mellett is célszerű műtrágyát használni. Ha megvizsgáljuk országrészünk földjeit, azt tapasztaljuk, hogy elsősorban szu-

kevesebb foszforsavat old fel, így a termés-többség sem lesz olyan nagy.

Az említett szempontok világosan bebizonyítják a szuperfoszfát-trágyázás jövedelmezőségét. A többtermés, mivel biztosítja a kiadások fedezését, nemcsak hogy kifizetődik a szuperfoszfát-vásárlás, hanem tiszta nyereségre is számíthatunk.

Azonkívül, hogy a szuperfoszfát-trágyázásnál lényegesen magasabb a szemtermés eredménye, a szalma is nagyobb mennyiségben áll rendelkezésünkre és az őszi búzánál, továbbá rozsnál főleg a következő előnyei vannak: a

Szuperfoszfát nélkül a búza

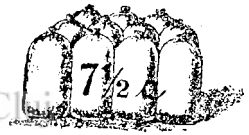
gyengén bokrosodik

megdől

később ér, rozsdásodik

keveset hoz

szuperfoszfát műtrágyára van szükségünk. Az állandó gabonatermeléssel a legnagyobb mértékben ezt a tápanyagot vontuk ki talajainkból. A foszforhiányra vall a gyenge csirázás és a bokrosodás, nagyfokú kifagyás, tavasszal pedig a kései szárbaindulás és a vékony szalma, ami kétségtelenül a megdőléshez vezet. A gazdára azonban a legkomolyabb csapást a gyenge szemtermés méri. Ez a körülmény szintén a foszforhiányban találja magyarázatát.

A foszforhiányt könnyű bebizonyítani, hiszen az őszi búzánál holdanként 100 kg szuperfoszfát

150–200 kg. többtermelést eredményez.

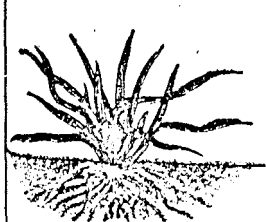
Nem vitás, hogy a többtermés függ a föld termékenységétől és az időjárástól is. A kevés eső

megdőlés veszélyének nincs kitéve, a szemek nagyobbak, teltebbek és súlyosabbak lesznek. Az érés körülbelül egy héttel hamarabb áll be, ellenáll a rozsdának, minek következtében soha sem lesz szorult szemünk. Csupán az istállótrágyázás révén ez az eredmény soha sem érhető el, mivel ennek foszforsavbeli szegénysége miatt legfeljebb sok szalmánk lehet, de kevés szemtermésünk. Amellett még a megdőlés veszélye is nagy, ami ezután úgy minőségileg, mint mennyiségileg gyengébb termést eredményez.

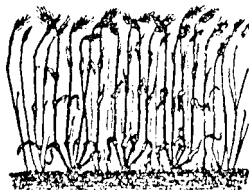
Búzához és rozshoz holdanként 150–200 kgr. szuperfoszfátot alkalmazzunk (300–400 kgr. Ha-ként). Homokos talajon holdanként 150–200 kgr. káli-szuperfoszfátot (300–400 kgr. Ha-ként).

A szuperfoszfátot közvetlenül a vetés előtt

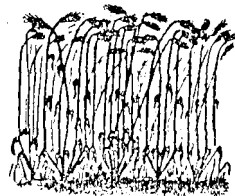
Szuperfoszfáttal trágyázva a búza

erősebben bokrosodik

nem dől meg

hamarabb ér, rozsdának ellenáll

többet és jobbat hoz.

szórjuk szét és a vetőmaggal együtt boronáljuk a földbe: A kombinált vetőgépekkel jobb eredményeket tudunk felmutatni. A vetőmagot és a műtrágyát egy sorba, egyforma mélységre helyezzük el. Ha sorban adagoljuk, 30%-kal kevesebb műtrágyára van szükségünk. Az E. G. E. vezetősége, hogy a gazdatársadalomnak minden vonatkozásban segítségére legyen, rendkívül olcsón (félárón) bocsát a gazdaközönség rendelkezésére 19 soros vetőgépet. Természetesen, ha egyszerre nagyobb rendelések futnak be. A gazdakörök tehát írják össze a rendelést, gyűjtsék össze a pénzt és műtrágya-

szükségletüket az E. G. E. útján szerezzék be, mert a rendes százalékon kívül még külön kedvezményt tudunk biztosítani.

A szuperfoszfát jelenlegi árai:

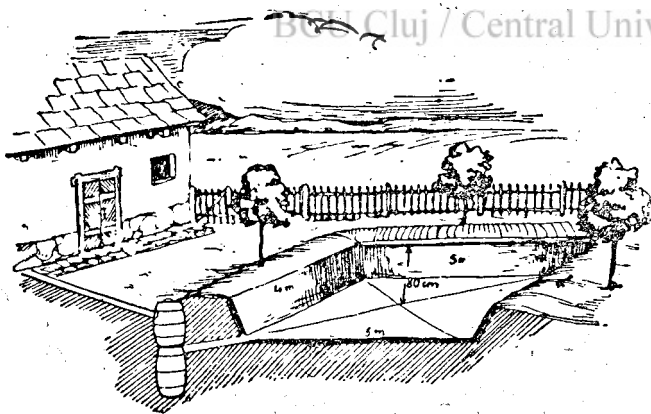
16%-os szuperfoszfát . 250 lej,
19%-os szuperfoszfát . 288 lej.

Ehhez az összeghez hozzá kell adni még 1%-os forgalmi adót, a fuvarlevél, vasuti szállítás és számlabélyeg költségeit. A zsákokért 100 kgr.-onként 30 lej fizetendő. Részletes felvilágosítással bárkinek szívesen áll a „Gazda” rendelkezésére.

Trágyatelep létesítése.*

Jó trágyatelepet mutat a mellékelt ábra. Készítéséhez sem különös költség, sem anyag, sem mesterember nem kell, csak jóakarát. Téli időben akad rá bőven idő.

A trágyatelepet az udvar magasabb fekvésű helyén kell elkészíteni, hogy az esővíz, hólé oda össze ne gyűljön. Legyen közel az istállóhoz, de ne annyira, hogy annak tetejéről az eső rácsurogjon. Ültessük körül árnyékot adó fákkal, hogy védjük a szárító szélétől és napsütéstől.

Kisgazda trágyatelepe.

A telep készítésének egyszerű, házilag elvégezhető módja. A képen fellüntetett méretek szerint, agyagdöngölettel készült olcsó telep, mely ha nem is a legjobb, de igen megfelelő.

A trágyatelep készítésénél az a fő, hogy feneke, oldala vízhatlan legyen, a trágyalé ne szivároghasson.

Egy nagy állatra kétszer kettő = négy négyzetméter trágyatelepet kell számítani.

Olyan kisgazda, akinek 1 lova, két tehene, 2 borja van és tart sertést, baromfit, a következő módon készítsen trágyatelepet:

A 2 borjut egy nagy állatnak, a sertéseket és az apró jószágot összesen 1 nagy állatnak számítva, a trágyatelep nagyságát olyanra kell venni, mintha 5 nagy állata volna. Egy nagy

állatra 4, ötre (ötször négy) = 20 négyzetméter trágyatelep feneket kell fogni.

A kiválasztott helyen kijelöljük a telep nagyságát, úgy, hogy az öt méter hosszú és 4 méter széles legyen, (ötször négy = 20). Azután 80 cm. mélyre leásunk. Az így készült verem feneke az egyik sarok felé lejtjen. Ide kerül a trágyalékút.

A trágyatelep fenekét jó egyarasznyi vastagon kidöngöljük szivós agyaggal (mint a falusi földes szobát). Rézsutosan készített oldalfalait is betapasztjuk tenyérnyi vastagon agyaggal. Ha van terméskövünk vagy téglánk (akár darabos téгла is), még jobb trágyatelepet készíthetünk. Ezek közeit azonban, hogy a trágyalé azon el ne szivárognon, cementtel kell kiönteni. Legjobb, de legdrágább a betonozott trágyatelep.

Kis trágyatelep mellé két egymásra állított üres petróleumos hordó is megfelel trágyalékútnak. Nagyobb telepekhez betonból (cementből) készíthetünk kútat.

A trágyalékútba kell vezetni az állatok híg ürülékét (a huygot is). Hogy ezt megtehesük, az istállóban vízhatlan (legalább jó agyagdöngöletű) állást kell készíteni.

A telepről és az istállóból csatorna vezet a trágyalékútba. Ezek felső nyílásához tegyünk egy régi drótrostát, hogy durva anyagok (szalma) a csatornába ne kerülhessenek, azt ne tömjék el.

Nagyon ajánlatos a trágyatelep köré korlátot készíteni és még télen is ráereszteni az állatokat néhány órára. Szóval időközönként tapostatni kell a trágyát, ki kell belőle szortálni a levegőt.

»MILLIÓ«

a legtökéletesebb égér- és palkányirtó szer.

Szállítja a „Hercules” gyógytár, Mehadia.
Üvege 40 Lei.

A trágyatelep jövedelmezősége.

A jó istállótrágyának minden 100 métermázsájában 55 kg. nitrogént, 55 kg. káliumot és 22 kg. foszfort találunk. Ha ennek értékét akarjuk kiszámítani, a műtrágyához kell fordulnunk, melyek ez anyagokat tartalmazzák. Összehasonlítva ezekkel az istállótrágyát, azt találjuk, hogy annak tápanyagtartalma annyi, mintha 275 kg. mésznitrogént a 6 lei értékben összesen 1650 lei, 137 kg. 40%-os kálisót, az 5 lei értékben összesen 685 lei, 137 kg. 16%-os superfoszfátot, a 3 lei értékben, összesen 411 lei, vagyis 100 métermázsája jól kezelt istállótrágya összes értéke 2746 leit tesz ki csupán annak tápanyagtartalma után ítélve. Tudnunk kell ehhez még azt, hogy egyetlen esztendő alatt minden 500 kg. élősúlyú állatnak 100 métermázsája istállótrágyával gyarapítja gazdaságunkat, vagyis legalább 2746 lei értéket termel trágyájában gazdaságunk számára. Hozzátehetjük ehhez, hogy a jól kezelt istállótrágya nem csupán annyit ér, hanem ennél sokkal többet, mert az nem csupán tápanyagban gazdagítja szántóterületeinket, hanem humuszban is. A humusz (televényföld) nemcsak növeli a talaj víz- és hőfokképességét, hanem gazdag baktériumflórát visz magával a megtrágyázott területre, mely a talaj életét jelentősen fokozza, szén-savat termel, ami növeli a talajvíznek tápanyagoldó képességét, kolloidokat (kocsonyás anyagokat) képez, amik megkötik a talajsókat és megóvják a kimosástól. Bátran elmondhatunk ezek után, hogy az istállótrágyának értéke mázsánként nem 27 lei, mint az a fenti számításunkból kitünne, hanem ennél jóval több.

Hogy milyen kevesen vannak tisztában ezzel, mi sem mutatja beszédesebben, mint az, hogy Erdély legtöbb részén egy szekér, vagyis 8–10 métermázsája istállótrágyát lehet vásárolni 20–30 leiert, ami az istállótrágya tulajdonképeni értékének mindössze egynegyed-egytizedét részét teszi ki. Ime így megy veszendőbe kisgazdáink vagyonának javarésze. Ha csupán a növényi tápanyagokban beálló padást szemléljük, a következő eredményekre jutunk: Rosszul kezelt istállótrágya nagy átlagban tápanyagának felét veszíti el, sőt néhely gazdasági író szerint káliumban még ennel is többet. Vegyük csak a kisebb, átlagos padást, amely

nitrogénben 100 q-nál 30.5 kg-ot tesz ki, ez 32.5 kg. mésznitrogénben, vagyis a 6 leivel 915 lei,

káliumban 100 q-nál 27 kg-ot tesz ki, ez 35 kg. 40%-os kálisóban az 5 leivel 337.5 lei, foszforban 100 q-nál 11 kg-ot tesz ki, ez 3 kg. 16%-os superfoszfátban a 3 leivel 207 lei.

Rosszul kezelt istállótrágya (100 q) értéke 50.5 lei.

Hasonlítsuk össze ezt az adatot a jól ke-

zelt istállótrágya értékével, amikor (2746—1459.5) 1286 lei lesz az elpazarolt érték minden 500 kg élősúlyú számos állat után évenként. Azt az állattartót nem is nevezzük gazdának, akinek csak egy darab számos állata van. Bátran számíthatunk egy közepes gazdánál legalább 4 számos állatot, ilyenkor a rossz trágyakezelés folytán származott kár évenként 5.146, míg 8 számos állatnál 10.292 leire rög.

Ezeknél a számításoknál csupán a szilárd ürületet vettük figyelembe, melyen kívül ott van a szintén nagyon értékes trágyalé. Ennek mennyisége számos állatnál évenként 7–9 hektolitert tesz ki. Meg sem merjük kísérelni felvetni itt a kérdést, hogy mennyi vész el ebből, hiszen a falvak árkaiban található kávébarna, esővízzel kevert trágyalé arról beszél, hogy nem is ennyi vész el, hanem sokkal több, mert ami kifolyik, abban nemesak a híg ürület van benne, hanem azonfelül egy csomó növényi tápanyag, amit a híg ürület az istállótrágya szilárd részéből oldott ki.

Bátran mondhatjuk tehát, hogy nincs jövedelmezőbb befektetés a gazdaságban, mint egy jó trágyatelep és trágyalékiút építése, valamint a trágyának helyes kezelése.

Mezőgazdasági gépek,
eszközök és anyagok
nagybani lerakata.

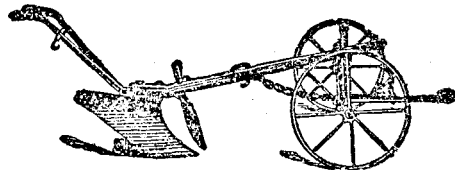
4

Talajmivelő, vető,
cséplő, magtisztító,
burgonyakiszedő stb.
gépek nagy raktára

Minden típusu, eredeti

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

Az eredeti Sack eszközök fő ismertetőjelei:
Gondos gyártás
és nagyértékű anyagminőség!

Csak eredeti Rud. Sack alkatrészeket vásároljon,
mert az alkatrész értékét egyedül az anyag
minősége és pontos kivitele szabja meg.

Lerakat:

KLUSCH JÁNOS, CLUJ

Str. Masaryk No. 21. — Telefon 512.

Kukoricamoly.

Az utóbbi években már itt-ott nagyobb károkat tett a kukoricában: rendes kártevője a kendernek, komlónak s a kölesnek, sőt ahol cirok van, azt sem veti meg.

A nőtény lepke 14—15 mm. hosszú, rendszeren okker-sárga színű. Kiterjesztett szárnyakkal 28—30 mm. széles. A mellső szárnyakon 3 világosbarna hullámsáv harántvív van s a közép részén félhold alakú foltoeska s egy pont. A hátsó szárnyakon csak két barna harántvív van. A szárnyszélek rojtosak.

A him valamivel kisebb, sötét barnássárga s csak a rojtok és a hátsószárnyak közepén egy hullámos vonal okker-sárga.

Junius végén, július elején rajzik és pedig este és éjjel. A pázás után a nőtény a kukorica zászlójára (himvirágzat) rakja petéit, rendszeren egy-egy kukoricára egy petét, legfeljebb kettőt, mikor 30—40 kukoricát már megfertőzött, elpusztul. A petékből 2 hét alatt kikelnek a kis álcák, ott táplálkoznak, míg annyira meg nem nőttek, hogy már nem férnek el a vékony ágacskaiban. Akkor kijönnek s lefelé haladva a legközelebbi bütyök alatt rágják ki a szárat és belsejében tolleséve nagyságu, lefelé haladó menetet rágna. Mikor a következő bütyökhöz érnek, kibővítik lakásukat s addig maradnak ott, míg ürülékükkel be nem piszkították, ismét kijönnek s a következőn folytatják kártételüket. Utközben, ha csőre akadnak, akkor abban is befurakodnak s vagy a gyöngé mag között, vagy a csutkába rágna meneteket. Így vándorolnak egész éven keresztül lefelé, míg őszre az alsó bütyökhöz nem érnek.

A kifejlett hernyó 16 lábú, körülbelül 20—30

mm. hosszú, mindkét végén kissé elvékonyodott. Félül ibolyás szürke, alul sárgás fehér, hátán sötétebb vonal fut végig s ennek mindkét oldalán minden testgyűrűn egy-egy fekete pont.

Szeptemberben egyrésze már a kukorica alsó bütyökközében van, a másik rész a szár bázis melyik helyén megmarad, kényelmes lakást készit magának és mint hernyó telel át. Május végén, vagy június elején telelő helyén sárgás színű bábbá alakul s június végén megjelenik a már ismertetett lepke.

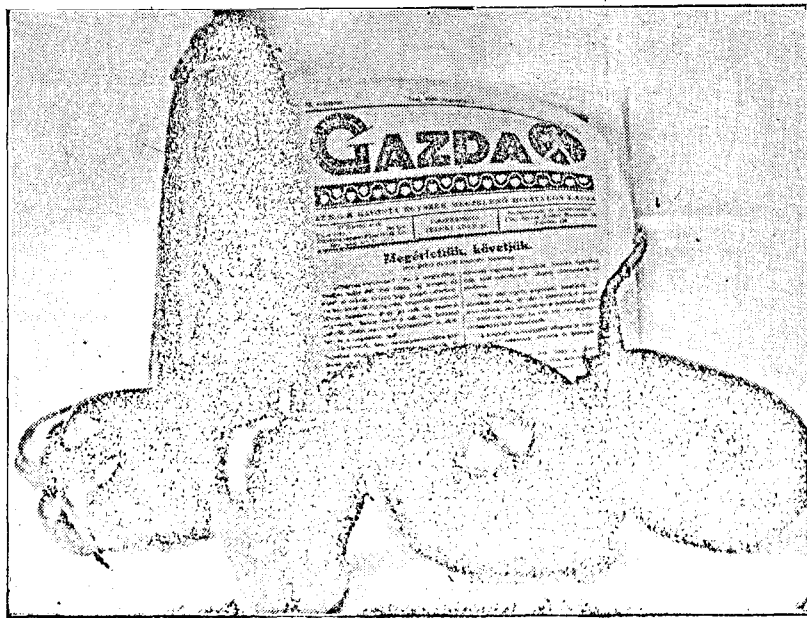
Kártétele rendkívül nagy lehet, mert izközben megrágott, elgyengült szár eltörök és ha sok volt a moly, az egész tábla úgy néz ki mintha legázolták volna. A eső végén a szemeket rágja meg s az ilyen eső, — különösen, ha nedves idő jár — elrothad.

Legbiztosabb védekezési mód az, hogy a kórót étessük fel még a tél folyamán s a megmaradt szárat még március, vagy április hónapokban égessük el, hogy a benne levő hernyók ne alakulhassanak át lepkévé.

Kitünő védekezési mód, ha a kórót kukoricaszár-téppel felaprózzuk, azután sósvízbe megöntözve, verembe besavanyítjuk. Így nem csak igen használható takarmányt kapunk, hanem elpusztítjuk a szárba telelő összes molykat.

Az őszi szántás alkalmával szedessük össze a kukoricatöveket és égessük el, a hernyók egy része ebben telel át s még ha leszántjuk is, kijuthat belőle tavasszal a lepke.

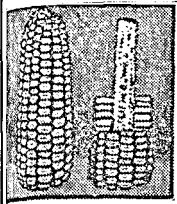
Végül a kender és köles tarlókból, ha feltörtük, boronáljuk össze a töveket és égessük el, mert azokban is lehet kukoricamoly.

Katona Sándor Nádla-i kisgazda konyhakertészetéből. Háromnegyed kg.-os paprika és tojásgyümölcs. A felvétel az bizonyítja, hogy nemcsak a bolgárok, hanem a magyar kisgazdák is gyönyörű konyhakertészetet tudnak folytatni. Most hogy a bolgárokat kiutasították, a mi kisgazdáink kellene folytassák a biztos jövedelmet nyújtó konyhakertészetet.

Négyzetes tengeri művelése és a terméseredmények.

Írta: Csomós Jenő, gazd. intéző.

A tengerit a multban szórva vetették. Napjainkban azonban a soros és négyzetes vetés váltja fel. A négyzetes tengeri művelését kézi, vagy igaerővel minden gazda elvégezheti. A vetés látszólag több időt igényel, de megmun-

kálása, kapálása annál rövidebb idő alatt nyer befejezést. A kérdésnek az a lényege, hogy a négyzetes tengeri művelésével sokkal nagyobb hasznunk van. A szórva vetett tengeri katasztrális holdanként 8—10 q. szemet ad. Ezzel szemben a négyzetbe vetett tengerivel katasztrális holdanként 20—32 mázsát, sőt bő esztendőkből 35-öt is meghaladó eredményt tudunk felmutatni. A fenti számok kellő alaposággal bizonyítják be, hogy a tengeri az a növény, a mellyel a gazda aránylag a legnagyobb hasznot tudja magának biztosítani.

Ha módjában áll a gazdának, hogy földjét még a tél beállta előtt bő trágyázásban részesítse, jó mélyen szántsa meg: még akkor is, ha nem áll rendelkezésére a szükséges trágya, tavaszzal csak fogasoljon, de semmiesetre se szántson, mert az elraktározott nedvesség elpárolog. Ezután megvonlalazza a földet hossz- és szélességben olyan távolságra, amilyen tengeritjét akar termelni. Korán érő, kevesebbet termő tengeri-fajtánál 80x80 bőtermő, későbbben érő, lófogú tengerinél, 90x90, sőt 100x100 cm. távolságra és növény távolságra vonlalazza meg a földet.

Erre a munkára és célra szolgál a négyzetbe vető gép. Ott azonban, ahol a gazdának nem áll rendelkezésére a gép, ezt a műveletet elvégezheti a fentemlített zsinórral; házilag is állítható gereblyéhez hasonló sorhuzóval, vagy vetőgépre felszerelhető sorhuzóval, mely egy kisebb szárnyas kapához hasonló. Ahol a presztörök találkoznak, ott egy kapamélyítést legalább 4—5 cm. mélyre a munkás és abba egy kapa hátlapjával viszont egy nyomással ledöntöli. Amennyiben a föld gyenge trágyaerőben van, ott a fészkekbe por-trágyát teszünk, melynek a gyűjtését már most megkezdhetjük; a felőlokról, aklokból. A sertés- és baromfi-trágya alkalmas erre a célra.

A már kivágott gödrökbe félmarok por-trágyát teszünk. Ennél a műveletnél mélyebb földet vágunk, hogy a portrágyának megfelelő mélység legyen. Majd elvetjük a tengerit és bizony lehetünk a komoly eredményekben.

Egy katasztrális hold-terület három szekér trágyát igényel. Az ültetést, beleértve a fészesinálással együtt, két gyermek és két narnemk utáná haladva, bedobál 4—5 szem tenet, s az utáná következő ráhúzza a földet. A

gyobb munkás végezheti el egy nap alatt. Kikelés után azonnal fogasoljuk meg, hogy a gyors fejlődést elősegítsük. Amikor a tengeri már 3—4 levélben van, megkezdődik a géppel-lókapával történő kapálás és az ezt követő azonnali kézikapálás. Vigyázva arra, hogy közel ne kapáljunk, mert könnyen megsérthetjük a hajszálgyökereket. Ennél a munkánál választjuk ki a két legszebb szálat és a többit kitépjük. Az első kézikapálás után, 10—12 napra megismételjük a kézikapálást, de a töltögetést elhagyjuk, mert kísérletek bizonyítják, hogy a feltöltögetett tengeri holdanként 4—5 mázsával kevesebbet terem. Magyarázata az, hogy a csapadékból szegény éghajlatunk mellett, a fel nem töltögetett tengeri a legkisebb permetező esőt is elraktározza, mert a levelek könnyen levezetik a gyökérzetbe. A felhompolt tengerinél viszont csak a hompok áznak meg. Géperővel 6—12 kapálást is adhatunk holdanként, vagyis addig járassuk a lókapáinkat, míg a cső fejlődése ezt nem gátolja. Ezzel a módszerrel biztosítjuk a növények kellő nedvességét és gyömmentesítjük földjeinket.

A négyzetes tengeri művelése 2—3-szorosan emeli termésünket. Eppen ezért gazdáink saját érdekükben cselekszenek, ha gyakorlati tapasztalatok által igazolt tanácsokat az életben is alkalmaznak.

A löhere és lucernamagot csak aranka mentesítés után adjuk el, vagy vessük el, mert így legalább 50%-kal magasabb árat kapunk érte és tiszta kaszálást utána. A heremagot 20—40 lejért adja el ősszel a gazda és 50—80 lejért vásárolja meg tavasszal, vetés idején. Tisztító állomások vannak a következő mezőgazdasági kamarák kezelésében:

Cluj tisztítási díj kg.-ként	2.50 L
Oradea tisztítási díj kg.-ként	3 L
Targu-Mures tisztítási díj kg.-ként	2 L
Timisoara tisztítási díj kg.-ként	2.40 L
Brasov tisztítási díj kg.-ként	2 L
Sibiu tisztítási díj kg.-ként	2 L
Deva tisztítási díj kg.-ként (gazdának ingyenes).	

Ezenkívül Clujon a Trifolino cégnek van egy tisztító telepe, mely 3—4 lejért tisztít. A kisgazdák helyesen teszik, ha készleteiket összegyűjtve, együtt küldik be tisztításra és közösen, nagyban értékesítik eladó feleslegeiket, mert így lényegesen jobb árakat érhetnek el.

Ha eladó terménye, állata, használt gépe stb. van, hirdesse a Gazda „apróhirdetés” rovatában.

A lovak bénulásos vérfestékvizeléséről.

A bántalom a lovaknak olyan megbetegedése, amely bizonyos testtájak izmainak megkeményedésében nyilvánuló megbetegedésével jár, mellyel egyidejűleg a vizeletben vérfesték jelenik meg, ami azt sokszor sötétvörös színűre festi.

A bénulásos vérfestékvizelést rendszerint megerőltető munkát végző, jó husban lévő olyan lovak kapják meg, melyeket bőven abrakolnak és a végzett munka után napokig pihentetnek. A nehezebb ígáslovak (muraközi) hajlamosabbak a megbetegedésre, míg a kisebb fajtájú könnyű lovak ritkábban észlelik. Leginkább az 5–8 éves lovak betegesznek meg, de már csikókon is előfordult és országrészünkben sem ritka. Elősegíti a betegség kifejlődését a fülledt, meleg és nedves, párás levegőjű istálló is, de előidézésében a meghülésnek is van szerepe, amire abból következtetünk, hogy a hideg évszakokban: télen és tavasszal gyakrabban észlelhető, mindazonáltal nyáron is előfordulhat.

Ezek szerint tehát a hosszabb ideig pihent s emellett jól táplálkozó, nehezebb testű lovon a legközelebbi erős izommunka alkalmával, de sokszor már az istállóban, hirtelen felkelés közben észrevesszük, hogy a test hátulso részének, különösen a hátulso lábknak mazgása zavart, feszes (kötött), a far inog, a lábak alig emelkednek fel a földről, csüdben megbicsaklanak, a ló bőrét izzadság lepi el, alig bir előre haladni, majd támolyog, tekintete ijedtté válik, végül nem bir többé megállani a lábain, hanem összerogy és keservesen nyögve, egyik oldalára fekszik, hátulso lábait hátrafesztve kinyújtja, légzése felületes, szív működése erőteljes és szapora. A beteg állat eleinte gyakran megkísérli a felállást, fejét felemeli, néha elülső lábaira sikerül is felemelkednie, de hátulso részét felmenni nem birva erőtlennül ismét összerogy. A sok kísérlet teljesen kimeríti a beteg erejét, majd egész testében izzadva, tehetetlenül, nyögve hever és eközben fejét és testének egyéb kiálló részeit össze-vissza üti. Most már nyilvánvaló, hogy a ló hátulso testrésze megbénult, a far és comb izmai merevek, deszkakeménységük, tapogatójuk azonban nem okoz fájdalmat. Ezzel egyidejűleg a vizelet kiürítése is késedelmes, sokszor teljesen elmarad és a kiürített vizelet világos- vagy sötétvörös, néha piszkos csokoládébarna színű.

Legfontosabb teendőnk, hogy a beteg állatot kocsira helyezve istállóba szállítsuk és bő, száraz alomra helyezzük. A végbelet, óvatosan bevezetett kézzel ki kell üríteni és ezután ugyancsak a végbélbe vezetett kézzel a húgyhólyagra gyakorolt lassu, állandó és lassan fokozott nyomással a vizelet mesterséges kiürítését meg kell kísérelni. Ha a kísérlet nem sikerül, állatorvos segítségét vegyük igénybe, aki vagy katheter (vizeletvezető-cső) bevezetésével, vagy másféle beavatkozással csapolja le a felgyült vizeletet. Ez a művelet hat óránként megismétlendő, hogy a húgyvérűségnek elejét vehessük.

Gondosan kell gyógykezeleni már az állat vergődése közben a test kiálló részein keletkezett felfekvéseket, máskülönben azok elüszkösödnek és megfertőzik az egész szervezetet, ami az állat elhullására vezet.

A hosszús fekvés tüdőgyulladást is okozhat és ennek megelőzésére 4–5 óránként a beteg állatot a másik oldalára kell fektetni még pedig úgy, hogy a lábkat óvatosan a has alá szedjük és a törzset a lábak fölött az ellenkező oldalra hengerítjük. A gerincoszlopon való átfordítás veszedelmes és azt mindenképpen kerülni kell.

A betegség lefolyása nagyon változatos. Minél súlyosabb a keresztbénulás és minél sötétebb színű a vérfestéket tartalmazó vizelet, minél tovább tart az izmok merevsége, annál kedvezőtlenebb a gyógyulás lehetőségé. Amennyiben a beteg jó étvágyal eszik és iszik, a gyógyulás reményességét nem adjuk fel.

A 2–3-ik naptól kezdve, különösen ha a beteg izmok merevsége valamit engedett, meg kell kísérelni az állat talpra állítását és a lábaira áll, függesztő-készülék segítségével több órán át lábon kell tartani. A beteg testrészeit tehát főképpen a fart és a combokat napjában 2–3-szor kámforos szesszel ledörzsöltetjük, utána felmelegedő nedves borogatás: teszünk a beteg izmok tájékára. A felfekvéseket olajos ecetes vízzel mosogatjuk és szárító hatású hintőporral vonjuk be. A súlyos esetekben állatorvos segítségét kell igénybe venni, a szakszerű utmutatást ad a gyógykezelésre, különösen megtesszük ezt, ha betegünk nagy értékű tenyészállat.

A gyógyulás az eseteknek csak 30–40 százalékban szokott bekövetkezni a betegség több hétig tartó fennállása után és ilyenkor nem ritkán a beteg izmok sorvadásával

állat használhatósága nagy mértékben csökken, bár nem lehetetlen, hogy a betegség 1—2 napi fenállása után minden káros következmény nélkül gyógyul.

Egy másik alakja ugyanennek a betegségnek, amikor a vér (festék) vizeléssel egyidejűleg a rágóizmok és az elülső végtagok, meg a nyak izmai betegeznek meg és a betegség a tetanus (szarvasbetegség, dermedés) körtképehez hasonló formában jelentkezik. A rágóizmok görcsösen összehúzódnak és a száját nem bírjuk kinyitni. Ugyanekkor a nyak és a mell izmai is megmerevednek.

A betegségnek ezt az alakját szeptember-október hónapokban figyelhetjük meg, tulságosan sok takarmánytök etetése után, de észlelték már sok bükkönnyt tartalmazó zab és szapos, rossz minőségű, kedvezőtlen időjárás alkalmával gyűjtött széna etetése után is kü-

lönösen léghuzatos istállóban tartott lovakon. Valószínű, hogy a betegség egyik, mint másik alakját a takarmánnyal felvett növényi mérgek okozzák és idézik elő az izmok megmerevedését.

Hasonló esetekben azonnal változtassuk meg a takarmányt, a beteg állattal itassunk lisztes ivósat, adjunk középsókat a belek kiürítésének elősegítésére, a további gyógykezelést pedig bizzuk állatorvosra.

Mindennél fontosabb azonban a betegség megelőzése, mit azáltal érünk el, hogy lovainkat rendszeresen még a hideg napokon is edzük, rövid ideig megjártatjuk és a pihenő napokon az abrakot valamivel rövidebbre fogjuk. Ne hanyagoljuk el istállóink tisztántartását és kielégítően gyakori szelőztetését sem.

Szeghő Dénes

A baromfiak tömése.

A töméssel kapcsolatosan jegyezzük meg a következőket:

1. Először is tömésre csakis teljesen kifejlett állatokat használjunk, mert ezek fognak zsirra legjobban meghizni. A tömésre szánt állatokat lehetőleg előzetesen ne kopasszuk meg, mert a tollfejlődés megakasztja a hizást.

2. Tömésre használjunk egészséges sárga tengerit és azt tömés előtt áztassuk meg puhára sós vízben, melyhez egy kevés olcsó zsiradék is adhatunk. Emellett álljon bőségesen a tömés alatti állatok előtt friss víz és egy kis vályucszában apró kavicsos homok és faszéndara. A só hatására könnyebben emésztenek az állatok és sok vizet isznak, minek következtében még nagyobb lesz a májuk. A kavics és faszén az emésztést és a gyomorrendbentartását segítik elő.

3. Eleinte naponta háromszor tömjünk, majd amikor az állatok lassabban emésztenek, csökkentjük a napi tömések számát kettőre. Tömés előtt tapogassuk meg az állat begyét és csak akkor tömjük meg újra, hogyha már megemésztette.

4. A kacsákat három hétig tömjük, mikor azok elfogyasztanak mintegy 15 kg. tengerit ezzel 40—60 százalékkal gyarapodnak súlyban. Ritkább esetben a gyarapodás 60—80 százalék is lehet.

5. A ludakat négy hétnél tovább ne tömjük, mert a májuk elzsírosodik és a sütésnél összeesik. Egy lud töméséhez szükséges lesz mintegy 25—30 kg. tengeri, mellyel a ludak is érnek a tömés alatt 40—60 %, ritkább esetben ennél is több gyarapodást.

A tömést fejezzük be, mikor már állataink kehezen tudnak felállni, farktollaik széjjel állnak, testük a zsirtól puha tapintatu lesz és nehezen emésztenek.

A tömés alatt levő állataink alá bőségesen mozzunk, hogy azok kényelmesen fekhessenek,

miáltal takarmányértékesítésük mindenkor jobb lesz.

A kitömött árut élve, vagy levágottan vehetjük piacra. Ahogy jobban jövünk ki, aszerint cselekedjünk. Tájékoztatásul közlöm a következőket: Levágásnál a veszteség kizsigereléssel együtt 15—20 %, zsigerelés nélkül 10—15 %. A levágott állatnak 75%-a jut a törzsre, 75% a fej és lábra, 35% a vérre, 42% belsőszervekre, 75% a belekre és 65% a tollra.

GAZDÁK! EXPORTŐRÖK!

Használjatok

kender, len, napraforgó, lencse, borsó, bab, repce, köles, mustár, tökmag, lucerna és lóhere

magvak szállításánál

valamint dió, gyógynövény, gyapju, liszt és minden árunál, amit eddig jutazsákban szállítottatok,

csak papírsákok!

Minden jobban megáll a papírsákban, amely jóval olcsóbb is.

„BATEŞ” R. Rt. Bucureşti I.

Str. Cobălcescu 14.

A beteg törzs és annak ápolása.

Gyümölcsfáink törzsének ápolására nálunk nagyon kis sulyt fektet a gazda, pedig éppen a törzs és a vastagabb ágak egészségi állapotától függ néha az illető fa fejlődése és termőképessége. Gyümölcsfáinknak egy hatalmas

százaléka a törzs ápolatlansága miatt pusztul el.

Azokat a sebeket és elváltozásokat (deformáció), amelyeket a fák törzsén látunk, eredet szerint három csoportba oszthatunk: 1. úgynevezett mechanikai sérülések, (a különböző eszközökkel okozott sebek, mint pl. szekér, eke kapá stb.). Állati ellenségek (nyul, pocok, faragó-hernyok, szubogarak, vértetű és a pajzstetvek). 3. Növényi élősködők (fagyöngy, redvesedés, gyümölcsfarák).

A mechanikai sérülések, amelyeket az ember ügyetlensége és elővigyázatatlansága okoz, a leggyakrabban pedig bátran elmondhatjuk, hogy ezek kerülhetők ki a legkönnyebben. Ha azonban a baj megtörtént, ne bizzuk az ejtett sebet sorsára, hanem azonnal vegyük kezelés alá. Az ilyen sebet ovatosan éles késsel körül vágjuk, mindaddig, amíg megtaláljuk az ép héj részt, majd főzött kátránnyal, oltóviasszal vagy legrosszabb esetben friss marhatrágyával kenjük be. Ezzel az eljárással elejét vehetjük a redvesedésnek, a vértetű beletelepedésének és más bajoknak.

Az állati ellenségek közül a nyul teheti a legnagyobb kárt, hiszen egyetlen egy éjszaka több fiatal gyümölcsfát rághat körül. Ha a rágás csak részleges, a sebet a fent leírt módon kezeljük. A teljesen körülragott fákat is meglehet menteni úgynevezett „áthidalással“. Az áthidalást úgy végezzük, hogy szükség szerinti hosszúságban megvágjuk az oltóvessző mindkét végét, párosítás szerűen, majd úgy felül, mint alul a héj alá illesztjük, bekötözzük és bekenjük oltóviasszal. Az oltóvesszők száma függ a törzs vastagságától. A nyulak ellen különben biztos védelmet csak a jó kerítés, vagy a nád, kukoricaszárral, esetleg papirossal való bekötözés ad. A régi büvös receptekkel (vér, fahamu stb. keveréke) legjobban lesz ha felhagyunk.

A nyulhoz hasonló károkat okozhat a mezei pocok, tél folyamán nemcsak a gyökereket, hanem a törzset is körül rághatja. Az ilyen sebe-

ket ugyan úgy kezeljük, mint a nyulak által okozottakat. A védekezés elég nehéz, a szénkénegezés eredménnyel jár, de nagyon drága. A szénkénegezésen kívül foszforos pilulákkal irtathatjuk eredményesen a pocokot.

Tetemes károkat tehetnek a törzsben a fent említett emlősökön kívül a faragó-hernyok is. Kétféle faragó-hernyó pusztít a nagy- és kis-faragópille hernyója. A nagy-faragóhernyó inkább a törzsben, míg a kis-faragóhernyó a vékonyabb ágakban tesz kárt. A védekezés elég nehéz, ha azonban észre vettük jelenlétüket, amit a fűrészpor szerű ürülékük árul el, azonnal fogjunk hozzá az irtáshoz, ha vékonyabb ágról van szó, vágjuk le és égessük el, a törzset viszont vágjuk fel éles késsel, a sebet kenjük be fakátránnyal, ha túl nagy sebet ejtettünk, ilyenkor már cementtel plombáljuk be.

A törzsön és a fiatalabb ágakon pusztítanak a pajzstetvek, melyeknek több fajtája ismeretes, mint az alma, körte, szilva stb. pajzstetvi. Nemesak a fiatalabb ágakon, vesszőkön és hajtásokon, hanem a vastagabb részekben is megtaláljuk. A tavasszal kikelő apró kis pajzstetvek ide-oda szaladgálnak, majd fölmásznak a fiatalabb részei felé és itt végzik pusztító munkájukat. Julius végén, augusztus elején a fa vastagabb részeire huzódnak, ahol kiizzadják magukból a pajzstakarót, mely alá petéiket lerakva el is pusztulnak. A peték már ősszel is kikelhetnek és ilyenkor a fa repedéseibe huzódnak a tél fagy ellen, de így is néha az erős hideg téli fagy nagy károkat tehet bennök a gazda nem kis öröme. Minthogy vándorlásuk ősszel és tavasszal van, a védekezést is ilyenkor kell végezni. A pajzstetvek ellen ősszel vagy korán tavasszal gyümölcsfa kárbolineumokkal, mint pl. Dendrin, Neodendrin szoktak permetezni, elég jól bevált szer a mézskénlé is. A pajzstetvek egy édes folyadékot az úgynevezett mézharmatot szoktak kiválasztani, amelyben azonban felüti a fejét a korompenésznek nevezett gomba-betegség. A korompenésztől olyan esztelenek a szilvafáink. Ebben az esetben nem a korompenész, hanem a pajzstetvek ellen kell védekezni.

A pajzstetvek közül a legveszedelmesebb a kaliforniai pajzstetű. Nemesak a törzsön, hanem a vesszőkön, hanem a gyümölcsön is fellép. Valószínűleg így hurcolták be az onn

szállított almával Európába. Sajnos, ma már az összes európai államokban kisebb-nagyobb mértékben előfordul. A szomszédos Magyarországra ezelőtt öt évvel került, ahonnan lassan szivárog be a határmenti vármegyékbe. Azért sokkal veszedelmesebb, mint a többi pajzstetvek, mert nemcsak gyümölcsfákat, hanem számtalan vadon előforduló fát így pl. a juharfát is. Évente több 3—4 nemzedéke is van. A kikelt kis tetvek azonnal paizs alá is bujnak és így csak erősebb oldattal védekezhetünk ellenük. A kaliforniai paizstetütől minden egyes állam fél, ezért szigorították meg a gyümölcsfák, oltóvesszők ki- és behozatalát. A kaliforniai paizstetű jóval kisebb, mondhatni szinte negyede a szilva paizstetvének, alakja sem ovális, hanem teljesen kelek. Apaizsot felemelve a belső homoru rész közepén egy kis narancssárga foltot látunk, erről lehet legkönnyebben megismerni.

Védekezés: Télen gyümölcsfa kárbolineummal való permetezés, nyáron tömény nikotindattal védekezünk ellene (250 gr. nyers nikotin, 1 kgr. káliszappan és 100 liter víz). A nyári permetezéséket lehetőleg olyankor kell végezni, amikor az új nemzedék megjelent, így thát nyáron 3—4-szer.

A paizstetveken kívül az almafánál a vértetű támadja meg a törzset, jobban mondva a fehérszárú sebeket és régi forradásokat vonja be fehér pelyhes gyappjával. Szereti az egészen fiatal hajtásokat és a fattyuhajtásokat is, mert ezek szövege laza. A megtámadott sebek rendszeresen elforradnak nem tudnak, elrákosodnak a hajtások deformálódnak s ha nagy a fertőzés, a fa egy pár éven belül elpusztul. A vértetű tavaszról őszig szüznemzéssel szaporodik (eleveneket hoznak), míg ősszel megjelennek a szárnyas nőstények, melyek egyetlen egy áttelelő petét raknak le. Ezenkívül a kéreg alatt és a gyökérnyakon szokott áttelelni a vértetű. A vértetű irtása nagyon nehéz, ugyszólván lehetetlen. Éppen ezért azt szokták mondani, hogy a vértetűvel meg kell élni. Az irtás legjobb ideje a tél. Ilyenkor jól láthatók a defformált galyak és vesszők, melyeket vágjunk le és égessünk el. Nyitott sebeket soha sem szabad hagyni az almafánkon, tehát ilyen nyitott sebeket éles késsel simítsuk le és kenjük be főzött fakátránnyal. Ugyanezt az irtási módot nyáron is folytassuk, mert munkánk csak így lesz eredményes. Ha a fiatal rétegekben, zöld hajtásokkal lép fel a nyár folyamán benzín és fáradt olaj keverékkel, továbbá természetes szesszel ecsetelhetünk ellene. A gyümölcsfa kárbolineummal való permetezés nagyon költséges és nem jár mindig eredménnyel. Ezenkívül nyáron védekezhetünk a paizstetűvel említett nikotindattal is.

Az említett állati kártevőkön kívül, különösen erdők mellett a szubogarak szoktak pusztítani. Elsősorban a beteg vértetves, félig elszáradt törzset és ágakat támadják meg, innen áttelelhetnek az egészséges részre is. Védekezés: ha

kisebb ágban pusztít, az ágat levágjuk és elégetjük, az erősen megtámadott fát legjobb kivágni és szintén elégetni, ha a fertőzés csak részleges, éles késsel vágjuk ki és kenjük be fakátránnyal.

A növényi élősködők közül ugyancsak erdők közelében nagyon gyakori a fagyöngy. A fagyöngy egy kis cserjés szerű növény, mely a gyökereit a fás és a hancs rész közé bocsátja, így a fától a táplálékot ellopja, az ágnak a felső része elpusztul. Terjedését a madarak különösen a rigó segíti elő. Védekezés: a fától a kis fagyöngyöt éles késsel kivágni és a sebet fakátránnyal kezelni.

A törzsben, de különösen a vékonyabb ágakban nagy károkat tehet a gyümölcsfarák. Kétféle rákbetegség van a nyitott és a csukott vagy gumos rák. A nyitott rák mindig nyílt seb alakjában jelenik meg, okozója gomba és ezért veszedelmesebb, mint a gumos rák, mert azt élet-tani zavarok idézik elő. A rákbetegségtől megtámadott ágrész lassan száradni kezd, a száradás az ág csucsánál kezdődik (csucsaszáradás). Egyes fajták nagyon hajlamosak a rákbetegségre, mint pl. az Ananász Renette, Cox narancs Renette stb. A nedves, rosszul szellőzött talaj, szintén fokozza a hajlamosságot. Védekezés: a rákos részt vágjuk le és égessük el, ha a fertőzés friss, a rákos sebet vágjuk ki jó mélyen és kenjük be kátránnyal.

A gyümölcsfák törzsén fellépő redvesedést szintén gombák okozzák. Ezek kétfélek lehetnek: a tapló- és likaesgombák. Egyesek az élőfában tesznek kárt, mások csak az elhalt részeket porlasztják tovább. Minthogy csak a sebeket keresztül tudnak fertőzni, a védekezés nagyon egyszerű, nem más, mint a helyes seb kezelése.

A fentiekén kívül a helyes törzsápoláshoz hozzátartozik még a kéregkaparás, ezt a munkát egy arra a célra készült kéregkaparóval végezzük, továbbá a mohának és zuzmonak a lekéfézése drótkéfével. Különösen ott, ahol a permetezéseket rendszeresen végrehajtják, nem igen van moha vagy zuzmó.

ifj. Veress István
gazd. isk. tanár

Gyümölcsfák tányérját

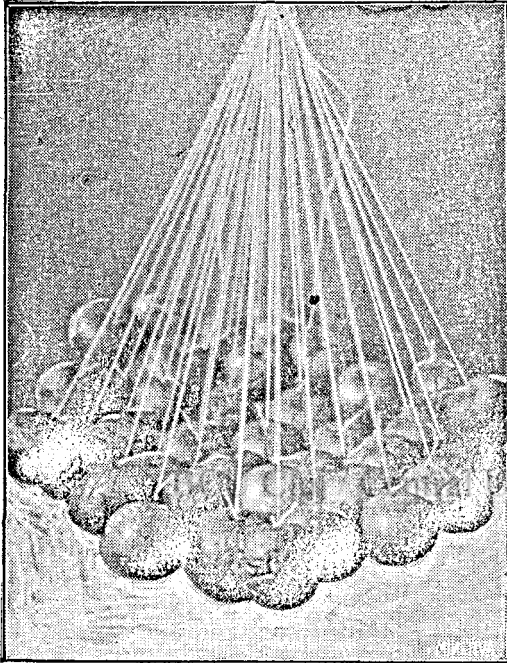
ne úgy készítsük, mint ahogy azt régen tanították. A fiatal fák tövére a földet elhuzni és ott egy mélyedést, úgynevezett tányért készíteni nem helyes. Esővíz vajmi kevés gyülik össze benne, az is megcserepesíti a talajt, a föld megrepedezik, a nap égeti a fiatal gyökereket, a tányért a gaz ellepi, stb.

Ehelyett ellenkezőleg, kissé feltöltjük a fát tövét és a töltésen kívül készítünk egy barázdát az öntözőviznek, trágyának, esetleg a bevezethető esőviznek. Kapáláskor ez a töltés lassan eltűnik s csak a barázda marad meg néhány évig, amíg szükség van rá.

Az alma és a körte téli eltartása.

Irta: Dr. Eöry István.

Az alma és körte téli eltartásának többféle ismert módja van. Az alábbi sorokban ismertetett módszer a főleg a háztartási célokra történő eltevésre vonatkozik és nagyon egyszerű, mert a gyümölcs felkötözéséből áll. Igaz, hogy 40—50 alma felkötése kb. 10 percet vesz igénybe, de ezzel szemben a fáradozásnak meg van a kellő eredménye.

Ráncosodásnak indult Bazini ranet.
1936. augusztus 2.-iki felvétel.

A felkötésnél vékony és olcsó, de azért erős gyapotfonalat használunk. Ajtókilincsrre, vagy begörbített mutatóujjra akasztva 35—40 cm. hosszú, a gyümölcs nagysága szerint, 40—50 százból kis matringot készítünk. Minél nagyobb a gyümölcs, annál hosszabbat és kevesebb szálat és vizont. Ha a matring kész, kezdő részét átvágjuk, a másikat pedig két ujjunk között jól megsodorva bogot vetünk rá, úgy, hogy kb. 4—5 cm. füle maradjon. Az így elkészített csomó fülét az asztalon kampóra akasztjuk, s ahogyan azt a kötés is mutatja, kétfelé választjuk. Majd minden szál végére egyenként hurkot kötünk s azt ráhúzzuk a gyümölcs szára-
rára. A huroknak olyannak kell lennie, hogy minél süllyosabb a gyümölcs, vagy minél inkább mozgatjuk, annál jobban meghúzódjék. A felkötött almákat, amennyire a szál engedi, félkör alakban gyöngéden egymás mellé rakjuk. A kész csomókat aztán a pince boltozatára akasztva helyezzük el. Megesinálhatjuk ezt a gyümölcskamrákban is, ha az elhelyezett desz-

kák két szélére erősebb szeget verünk. A lógó kötések magasságát, kemény sodrony segítségével úgy szabályozzuk, hogy a gyümölcsök könnyen hozzáférhessünk.

Ennek az eltartási módnak a következő előnyei vannak. A felkötözött gyümölcs nem érintkezik deszkával, szalmával, sarjuval, stb. tehát semmiféle szagot nem kap, de helyet sem foglal el. Egér, pocogér nem férhet hozzá s így kárt sem tehet benne. A gyümölcs megválogatása nagyon könnyű dolog s hozzá gyors munka, mert a csomókat kissé meglóditva lassan körbeforognak s így alulról és felülről rátekintve a hibásakat észrevesszük és eltávolítjuk. A pamutköteket kimosva, kibontogatva többször is használhatjuk. Fontos, hogy a gyümölcs ép és egészséges legyen. A szár nagy előnyt biztosít, mert a penész és más gombák nem tudják olyan könnyen megfertőzni.

Ezzel az eltartási módszerrel mindig valómúlt évi gyümölcsöm. Az utolsó teljesen ép Jónathan és Bazini ranet fajú múlt évi terméskörmalmákat október 10-én fogyasztottuk el. Kértart azonban a Baumann, Kanadai, Kassel, nagy és Karmelita ranet is. Aranypármén, Török Bálint, Boskopi szép fajtákat, sőt batult is sikerült ilyen módon új termésig eltartanom. Ez a megőrzési mód Zala-megyében általános. En is kiteleltetem így mintegy 10.000 db-ot.

A mellékelt ábra, a már ráncosodásnak indult Bazini ranet kötését szemléltet augusztus 2-iki fényképfelvétel.

A gyümölcsfák ültetési távolsága, termőköra és termésmennyisége

Gyümölcsfaj	A fák ültetési távolsága méter	Egy kat. holdra 4-es kötésben ültetheő darab	Teljes termés várható éves		Fánként átlagos hozam éventenként kilogramm
			kortól	korig	
Alma	8—11	89—48	10	60	37
Körte	7—9	115—71	8	80	45
Cseresznye ...	8—12	89—40	6	50	28
Őszibarack ...	3—5	639—230	4	25	15
Meggy	5—6	230—159	5	35	19
Szilva	5—7	230—115	6	30	27
Kajszin	6—8	159—89	4	25	29
Dió	15—20	26—15	20	100	27

A gondos talajművelés erősíti a fát és biztosítja a jövő évi termést. Az egész gyümölcsünkben szeptemberig folytatnunk kell a rendszeres kapálást, a csekély talajjavítást. M azoknál a gyümölcsfáknál sem hagyjuk ezt el, amelyről a gyümölcsöt leszedtük, mert a f alatt elszaporodott gyomok, a jövő évi termés vonják el a nedvességet.

A gyümölcsfák tápanyaga.

A gyümölcsfák a vizet és a tápsókat gyökereik legfiatalabb részeivel veszik fel. Az idősebb gyökérrészek táplálék felvételére nem alkalmasak, mert ezeket vastag pararéteg borítja, ez pedig a vizet nem engedi át. A nedvességet a gyökéren levő gyökérszőrök veszik fel. Ezek a szőrök nagyon finomak, olyannyira, hogy szabadszemmel csak azért vehetők észre, mert rendkívül nagy számban borítják a gyökér felszínét. A gyökéresüestől néhány centiméter távolságra eső gyökérrészen vannak elhelyezkedve. A gyökérzet fejlődésére legnagyobb hatással a talajnedvesség tartalma van. Elegendő nedvességet tartalmazó talajban a fák gyökérzete erőteljes fejlődésnek indul, azonban nem ágazik messzire, mert a szükséges vízmennyiséget a környező földrétegekből is megkapja. Ha a talaj nedvességtartalma csekély, úgy a gyökerek messzi elhatolnak, nedvesség után kutatva, nagy területet behálózhatnak. A gyökerek fejlődését a talaj hőmérséklete is befolyásolja. Már a gyümölcsfák fajtánként is más és más hőigénnyel lépnek fel a talaj iránt. Így nagyobb a hőigénye az őszibarack, a mandula, a kajsziszi és a cseresznye gyökereinek, lényegesen kisebb az alma és a szilva gyökérének. Ezek hideg talajon is szépen fejlődnek, sőt az ilyen talaj bizonyos mértékig még jobban megfelel ezeknek. A talajnak a tápanyagokban való gazdagsága szintén ngymértékben befolyásolja a gyökerek fejlődését. Itt is körülbelül a fejlődés úgy történik, mint ahogy azt előbb a talajnedvességnél a gyökerekre való befolyásánál ismertettük: tápdus talajban a gyökerek erőteljesen fejlődnek, azonban nem hálózzák be messze a talajt, mert hiszen közelbe is elegendő táplálékot kapnak s minél soványabb a talaj,

annál messzebbre futnak el a gyökerek a fa törzsétől. Talajigény szempontjából egyes gyümölcsfajták röviden a következő igényekkel lépnek fel a talaj iránt. Alma gyökereinek legjobban a mélyrétegű, inkább kissé nedves talajok felelnek meg. Az altalaj azonban legyen vízáteresztő, mert a gyökerek megsínylik a levegő hiányát. A téli almák inkább hűvösebb talajon diszlenek szépen. Meleg talajon fokozott gyökértevékenységük folytán korábban érnek be. A körte a mélyrétegű, de nem túl nedves talajokat szereti. Hőigénye a talaj iránt nagy, a téli fajták azonban a hűvösebb talajt kedvelik. A birs hőigénye is magas, azonban csekélyen gyökeredzik s amellet sok nedvességet és levegőt is megkíván a talajtól. A mandula gyökere a laza, könnyű és száraz, meleg talajt kedveli. Az őszibarack gyökere jól alkalmazkodó képességű, ha az altalaj a vizet jól áttereszt, sokféle talajon megél. Legjobban érzi magát a meleg, mélyrétegű könnyebb agyagos talajokon. A cseresznye erőteljes gyökérzetének mély talajra van szüksége. A magas talajvizet nem bírja, inkább a laza talajt kedveli. Kötött talajon csak akkor diszlik, ha az a vizet és a levegőt jól áttereszt. A meggy kiváló alkalmazkodó képessége folytán a talajban nem válogató. A szilva sok nedvességet kíván, levegőigénye azonban igen csekély s így a nyirkos jellegű talajokon is megél. A kajszibarack gyökere a laza, jó vízelvezető talajokat szereti, melyek levegőben gazdagok. Nedvesség iránt a gyökérzete rendkívül érzékeny; hideg, nedves talajokon csak St. Julien-szilvára oltva lehet termesztetni, mely a hűvösebb, nedvesebb talajokat kedveli. A dió szintén a mélyrétegű talajt szereti, talajban azonban nem válogató.

Hogyan javítjuk meg a talajt a telepítendő gyümölcsfák alá?

A talaj tápanyagainak növelésére és a fizikai szerkezet megjavítására a szerves trágyák használhatók. A friss istállótrágya, ha közvetlenül a gyökerekhez jut, ártalmas lehet, ezért inkább csak érett állapotba adjuk. Ha ilyen nem áll rendelkezésre, úgy a befejezett ültetés után a fa töve körül 1 m-es sugarú körben nem túl vastag rétegben terítjük el. A gödör földjébe keverhetünk zagyva vagy lomb-földet, — ha az túlnyomórészt nyers, — tőzegkorpát, — ha tulkötött vagy száraztermészetű, — tiszta humusból keveset a homokos földön, tápanyag pótlásra. Arra ügyeljünk, hogy a gyökerek köré közvetlenül csakis érett táp- vagy talajjavító anyagok kerüljenek; a legjobb, ha érett fekete föld jut oda. A műtrágyák alkalmazása frissen ültetett fáknál kellő óvatosságot kíván. Szuperfoszfát, káli és mész (trágyagipsz) műtrágyát

keverhetünk ugyan a kiásott földbe, de ez mindig teljesen porított halmazállapotú legyen, továbbá gödrönként 15—20 dkg-nál nem több (összes műtrágya mennyiség). A földhalomra rászórjuk a műtrágyákat és lapáttal 2—3-szor átkeverjük. Nitrogén műtrágyát, ha az ültetést befejeztük, a fa töve körül szórunk ki, négyszögméterenként 3—4 dkg-t. Aki telepítésre készül, az már jóeleve gyűjtse a házkörűli növényi hulladékból, baromfitollból, trágyából, lomblevelekből vegyített komposztrágyát, mely olesó és igen hasznos talaj baktérium-florát tartalmaz a gyümölcsfák gyökerei részére. Az ilyen, zagyva trágyát többször kell forgatni évente s ha száraz, rétegenként locsolni néhányszor trágyalével is. Kevés földdé érlett tőzeggel itatott fekáli trágyát keverhetünk a komposzthoz, ezzel tápértékét még jobban emeltük.

A szőlő és borgazdaság jövedelmezőségének feltételei.

Az E.G.E. ciumburdi szőlőszeti és borászati vándorgyűlése időszerűvé teszi, hogy mi is foglalkozzunk a szőlő és borgazdaság égető kérdéseivel. A szüret vége felé járunk. A gazda egész éven keresztül áldozott pénzt, időt, munkát és verejtéket. Alig közepes termést várhatunk, mégis az értékesítés gondjai barázdát szántanak a szőlősgazda homlokára.

A borértékesítés terén évek óta az a helyzet, hogy a gazda kénytelen szüretkor bármilyen áron piacra dobni borát a forgótöke, hordóhiány stb. miatt. A szüretkor olcsón odadobott bor egész éven át érezteti árletörő hatását. Ennek meggátlására elsőrendű állami feladat volna: borközraktárak létesítése, a beadott borokra lombard kölcsönök nyújtása, szüret idején a reális kereskedelem részére olcsó kölcsönök nyújtása a Banca Nazionale útján, végül, az intervenciós árszabályozó vásárlások bevezetése. Sajnos mindezekről ma még igen messze távol állunk. Évek óta úgy vagyunk, hogy ha van termés nincs ár és ha nincs termés nincs jövedelem. A kiadás azonban állandóan meg van egyre fokozódó mértékben.

A borexport ügye.

A borexport pang. A régi Monarchia bortermését a nagy exporton kívül 40.000.000 ember fogyasztotta belföldön. Nagyrománia bortermését 20.000.000 ember fogyasztja anélkül, hogy exportja a közmondásos tenger vizének egy cseppjénél több volna. Románia export prémiumot nem fizet, Magyarország ma is hlként 180, Jugoszlávia 300 lei prémiumot fizet az export borok után. Ausztriába nem exportálhatunk, ott 7—8 Lei a bor és 14 lei a vám. Lengyelországba vihetnénk ki, de ott nincs bortörvény és amellet, hogy hamisíthatnak, kevés a hitelképes kereskedő, kinek borainkat átadhatnók. Erdélyt elárasztja a Regát 1—2—3 lejes terrász boraival. Mindezekhez járulnak a külföld autarchikus berendezkedése, gazdasági elzárkozása, a külkereskedelmi szerződés hiánya, stb.

A bortermelés jelentősége.

Folytathatnók tovább is e téren a bajok felsorolását, de vessünk egy pillantást bortermelésünk szociális és nemzetgazdasági jelentőségére is. A szőlő és borgazdaság egymagában egy év alatt 18—20 millió munkanapot ad a kisgazdának és szőlőmunkásoknak. Nincs az az ipari, vagy kereskedelmi foglalkozási ág, amely ilyen munkaalkalmat tudna nyújtani.

Az új bortörvény és a borértékesítés.

Az új bortörvény egyik kimondott célja a szőlősgazdák megsegítése volt. Intézkedik is egy bizonyos mennyiségű borknak a forgalomból való kivonásáról ecet és borszesz gyártás céljaira. Ez az intézkedés azonban csak a regáli termelőket érdekli, mert az ottani 1—2 lejes borokat használják erre a célra literenként 2,50 leire minimalizált egységárban. Ez a hegyaljai minőségű borainkra azonban nem vonatkozik és ennek árnivelláló hatása nincsen is a mi borainkra. A mi termelőink a borpárlat, cognackészítés sem segíthet. Sok százerer kiscgazda és szőlőmunkás aggódva figyel arra, hogy egész évi verejtékes munkájának eredménye értékesíthető lesz-e és nyugodtan nézhetnek a téli hónapok elé?

Arminimálás — kiviteli jutalom.

A szőlősgazdák — ismételjük — ma segítségre szorulnak. Kérnünk kell a kormányt, hogy részesítse a szőlő- és bortermelőket legalább olyan segélyben, mint a mezőgazdákat részeltette a buza minimális árakkal és az export prémiumokkal. Mig a gabonatermelőket a kormány aratás előtt megnyugtatta, a szőlősgazdák magukra hagyatva állanak katasztrófális helyzetükben és még a szüret derekán sem hallunk egy hangot sem erről.

Melléktermékek értékesítése.

Magunknak is vannak megoldandó kérdéseink, ezeknek azonban első alapfeltétele a szervezkedés, vagyis, hogy lépjen be minden szőlősgazda az E. G. E. tagjai sorába. Az egyesülésben rejlő erőt ki kell használnunk, hogy a törköly-, seprőpálka-, borkő-, szőlőmagolajgyártás stb. kérdéseivel behatóbban foglalkozva, fokozhassuk jövedelmünket. A melléktermékek korszerű feldolgozásával és értékesítésével a nyugat mintájára nekünk is foglalkoznunk kell.

Gép-, eszköz-, anyagbeszerzés.

A termelés gazdaságosságának egyik alapfeltétele a gépek, eszközök és anyagok. növényvédelmi szerek beszerzési árának leszorítása. E tekintetben az E. G. E. megtette a maga részéről a kezdeményező lépéseket, amennyiben a gépeket közösen, nagyban való beszerzés után már is mérsékelt áron és kedvező fizetési feltételek mellett tudja az érdekeltek rendelkezésére bocsájtani. A rézgalic és raffia közösen, kedvezményes áron való beszerzése érdekében

s megtette jövőre a kezdeményező lépéseket. Egyéb növényvédelmi szerek árának a mérséklésére is meg kell találnunk, és meg fogjuk találni a módot. Mindehez elsősorban a gazdaközönység részéről az E. G. E. teljes mértékű támogatására van szükség.

Hiányok pótlása.

A szőlősgazdák kötelessége a jövedelmezőség biztosítása érdekében a hiányos táblák pótlása és pedig lehetőleg házilag előállított hiányokkal. (Ma már csak 10% pótlást engedélyez az új törvény.) A szőlőben a hiány csak munka- és költségöbbséget okoz.

Csemegeszőlő-termelés.

A bortermelők szűkös viszonyai között a csemegeszőlő-termelés kérdését sem hagyhatjuk érintetlenül. E téren a Regát már csaknem teljesen kiszorítja az ardeali csemegeszőlőt alacsony áraival és óriási tömegével, szervezett piacával. Mi itt is — mint a bornál — csak a minőséggel tudunk versenyezni, ezt azonban kevesen fizetik meg. A jövő feladata e téren növelni, egységessé és olcsóvá tenni a termelést és számára megfelelő propagandával piacot teremteni. Csemegeszőlő-termelésünk ma jóformán csak a házi szükségletre szorítkozik, egfennebb a helyi piac nem számottevő szükségleteit fedezi.

Jégbiztosítás.

Vannak nekünk még nagyobb bajaink is, amelyek mellett sok egyéb gond miatt csak egy kezlegyintéssel megyünk el. Ilyen a jégbiztosítás ügye. A magas díjak miatt már nem is gondolunk a biztosításra holott sok gazda minden eménye olykor kétszáz órára is odavész egy nagyobb jégverés után. E téren is állami támogatásra szorul gazdaközönységünk. E kérdéssel már foglalkozik is a kormány, csak részen kell bennünk, hogy a tervezett kötelező biztosítás ne csak egy újabb, egyoldalú adót jelentsen.

Adó- és illetékügyek.

És most vegyük sorra a fináncokkal és közhivatallal kapcsolatos igen súlyos bajainkat. Ezeknek egyike a termelői kimérések ügye. A mai körülmények megkövetelik, hogy e téren a legmesszebbmenő előnyök adassanak meg a szőlősgazdáknak boraiknak kicsinyben való kiméréseire, miután a nagybani értékesítés megfelelő áron alig lehetséges. Kérünk kell a kormányt, hogy a termelők zárt palackokban már a tőlertől felfelé illeték és adómentesen fordulomba hozhassák saját termésű boraikat. Lehetetlen, hogy egy nagy bortermelő államban egy helytelen italmérési rendszerrel béklyóba zárják a bor forgalmát, mikor százezrek megteremtését jelenti a megfelelő értékesítés lehetősége.

A szőlők holdankénti tiszta jövedelmének megállapítása abból az időből származik, amikor a szőlő- és bortermelés még sokszorosán jövedelmezőbb volt. Miután a kataszteri tájajövedelem az egész földadó rendszer alapja,

feltétlenül szükséges a kataszteri tájajövedelemnek a mai viszonyokhoz alkalmazkodó rendezése.

Szorgalmaznunk kell a bortermelői adó teljes eltörlését, miután ez az adónem teljesen igazságtalan, tekintettel arra, hogy a szőlősgazdák ezen az úton aránytalanul járulnak a közterhekhez anélkül, hogy erre megfelelő jövedelem alapot szolgáltatna. Amugy is anny! állami bevételt biztosító forgalmi, fogyasztási és egyéb adó, számla, repülőbélyeg stb. illeték terheli még a bort, amíg a fogyasztó asztalára kerül, hogy már ez jelentékeny mértékben nehezíti a bor értékesítést, mert minden adóemelés közvetve a bor árának a leszorítását is jelenti, a termelői adó pedig közvetlenül.

A pálinkafőzés kellene valamennyire kiegészítse a gazdát a nehéz helyzetből, de itt is az adók párologtatják el a gazda jövedelmét. E téren kívánatos volna, hogy a gazda saját termésű törkölyének és seprőjének egész mennyiségét saját szükséglete számára adómentesen, azon felül 50 százalékos adókedvezményvel főzhesse ki a szeszfok korlátozása nélkül.

A borfogyasztás propagandája.

A borfogyasztás propagandája volna egyik legfontosabb tényezője az értékesítés ügyének. Ne gondoljuk azt, hogy „a jó bornak nem kell cégér” manapság! Látjuk, hogy a sörkartell a propagandával háromszorosára tudta emelni a lecsökkent sörfogyasztást. A nyugati államokban ma már rendszeresítették a borfogyasztás propagandáját. Ha minden gazda hetenként csak egy leit áldozna, milliókat fordíthatnánk e célra, de ehhez nagyobb szervezetségre volna szükségünk. Szőlő és bornapokkal, hetekkel, izléses plakátokkal, csinos kiállítású izléses címkékkel, kitűnő borainknak nagyon sok új állandó fogyasztót lehetne még ma is szerezni, a nagyobb fogyasztás pedig maga után vonná a kereslet és az árak emelkedését is.

Beszerező és értékesítő szerv létesítése.

A magunk erejéből kellene összehozni egy olyan értékesítő szervet, amely gondoskodik a gazda szükségleteinek beszerzéséről és termésteleségeinek értékesítéséről egyaránt. Ennek a megszervezéséhez az E. G. E. bizonyára készséggel fogja adni a teljes erkölcsi támogatását és munkáját, a szőlősgazdákon mulik, hogy a kínálkozó alkalmat megragadják.

Török Bálint.

Nagy kedvezmény az E. G. E. új tagjai számára.

Mindazon gazdatársak részére, akik a folyó évben belépnek az E. G. E. tagjai sorába, beküldik tagsági nyilatkozatukat és a 60 lei évi tagdíjat, a befizetett összeget az 1937. év javára könyvelni az Egyesület és a folyó évben díjtalanul küldi a Gazdát. Tagsági nyilatkozatot egyszerű levelező-lapon való megkeresésre küld az E. G. E. (Cluj, Str. A. Mureşan (Attila-u) 10)

Bankot akarnak alapítani a bortermelés finanszírozására.

A nemrégiben átalakult Tatarescu-kormány szövetkezeti minisztériumot állított fel, amelynek az élére Mihail Negura, volt földművelésügyi államtitkár került. Ezzel egyidejűleg Sassu földművelésügyi miniszter összehívatta a szőlősgazdák képviselőit (sajnos csak az ókirályságbelieket) és elmondotta, hogy a szövetkezeti minisztérium megalkotása folytán alkalom nyílik az alig néhány hónappal ezelőtt megszavazott bortermelés védelméről szóló törvény módosítására. Az új törvény védeni fogja a nemes szőlőtőkék termelését és nagy mértékben elősegíti a borértékesítést. Állítólag a megbeszélésen szóba került volna, hogy 5 milliárd lejes alaptőkével bankot létesítenek, mely a borkivittelt finanszírozná. A bornak alaptőkéjét a Nemzeti Bank előlegezné, de a hatalmas összeget úgy fizetnék vissza, hogy 2 lejjel felemelnék a jelenlegi boradót s így évi félmilliárd lejes bevételt biztosítanának. Ennek az összegnek a háromnegyedrészével az új bank alaptőkéjét gyarapítanák.

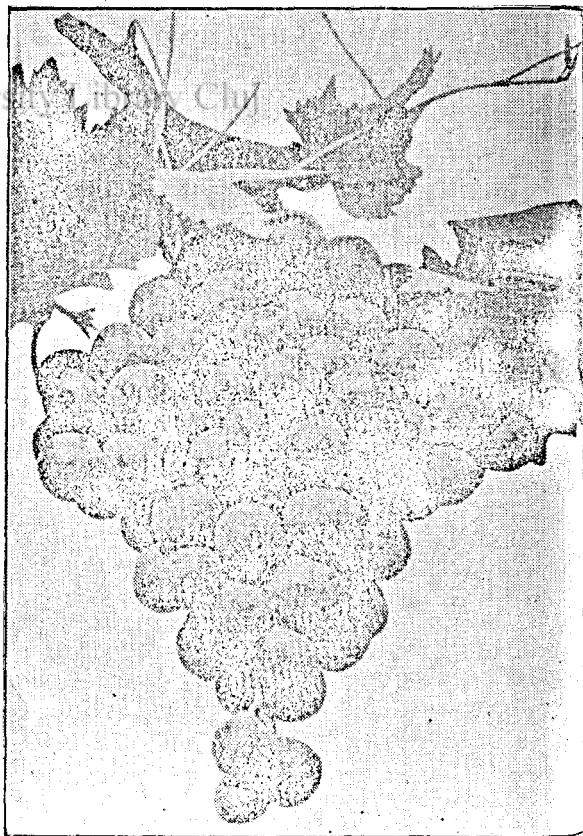
Nem hisszük, hogy ebből az államtervből lenne valami, mert a bortermelők aligha fogják elbirni az újabb literenkénti megadóztatást. Különbözik is nálunk az a helytelen felfogás uralkodik, hogy állandóan segíteni akarnak a különböző termelési ágakon, de oly módon, hogy megadóztatják a termelőket s ahelyett, hogy segítenének rajtuk, még válságosabb anyagi helyzetbe sodorják őket.

Ami a borértékesítés kérdését illeti, a kormány meg kell találja a külföldi piacokat és biztos lehet abban, hogy az eladó és a közvetítő kereskedelem előteremti a kiszállításhoz szükséges összeget. Az egész sajtó visszhangzik a romániai bor londoni sikerétől, de hivatalos helyen még annyit sem tettek, sőt még annyira sem érdemesítették ezt a széles rétegeket érdeklő kérdést, hogy felvilágosítást nyújthassanak. A borértékesítésből nem szabad politikát csinálni. Ha ez a szempont érvényesülne, akkor a híres erdélyi borok jó árat érnének el.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet szőlészeti és borászati vándorgyűlése. Az E. G. E. november hó 1-én, délelőtt fél 10 órakor, a Bethlen-kollégium ciumbrudi gazdasági iskolájának szőlőjében minta-szürettel és borkostolóval egybekötött vándorgyűlést rendez, amelyre az érdekelt szőlősgazda közönséget ezúton is meghívja az E. G. E. Elnöksége. A vándorgyűlés tárgysorozatán szerepelnek helyes szüretelés, borértékesítés és a borbírálat mindenkor időszerű kérdései. A vasúti állomáson kocsik és autobuszok várják az érkezőket. Közébdőrl gondoskodás történt.

Az esős időjárás tönkretette az aradvidéki szőlőtermést. Ispravnik Sever dr., az aradvidéki szőlészeti szindikátus elnöke, az idei természettel kapcsolatosan a következő nyilatkozatot tette: Az utóbbi két hét esőzése katasztrófálisan hatott a szőlőtermésre. Valósággal kétségbeesnek a szőlősgazdák, akiknek féltve őrzött kincsük, egész évi munkálkodásuk úgyszólván kárba vész. Reménykedtek, bizakodtak, hogy bekövetkezik a melegebb időjárás, de ehelyett egyre mostohább az időjárás. Most már csak az a kérdés, hogy mentsek, ami menthető. A torontáli szőlőkben megkezdték a szüretet, de nincsenek megelégedve az eredménnyel, mert a must mindössze 12 klosterneuburgi foku, ami 8 maligának felel meg. A bortörvény 24. paragrafusa pedig kimondja, hogy csakis 8 maligánon felüli bort szabad forgalomba hozni. Az aradhegyaljai termelők gyenge szürettel zárták a munkaévet s a káruk felbecsülhetetlen.

A beteg, rothadó gyümölcsöt mindig rakjuk külön az egészségestől, mert különben azt is megfertőzik.

Hamburgi fekete muskotály, egyike a legkedvelt fekete csemegé fajoknak.

Ambrosi, Fischer & Co. szőlőoltványtelepért termése.

Szövetkezeti feladatok.

Hitelszövetkezeti életünkben egyre határozottabban kezdenek a javulás jelei mutatkozni. Szövetkezeteink kezdenek kilábólni abból a kényszerű tespedésből, amibe a konverzió taszította őket és itt is, ott is felesillannak az új élet jelei. A szövetkezeti munkába vetett hitnek, a szövetkezeti életszemlélet hódításának mind gyakoribb jeleivel találkozunk. Amíg szövetkezeteink egyrésze még mindig tétován, mozdulatlanul áll a helyén, máshol már új tervek szönek, üzletrészeket gyűjtenek, tagokat toboroznak, a jövő feladataira igyekeznek felkészülni. Ott, ahol cselekvésre és áldozatra képes szövetkezeti lélek él, ott ma is élet van, mozgás, élelenség, új célok felé való elindulás. Néhol gazdasági szakcsoportokat szerveznek, betéteket gyűjtenek, állatbiztosító, temetkezési osztályokat létesítenek, máshol közös gépbeszerzés gondolatával foglalkoznak és megindult közben az új kölcsönök folyósítása is. Ahol a szövetkezet vezetősége erős kézzel fog hozzá a szövetkezet újépítéséhez, ott rövid időn belül újra gazlag virágzó szövetkezeti élet lesz.

Az új hitelélet megindulása és a hitelszövetkezetek tevékenységének új kibontakozása rá fogja terelni azoknak a községeknek és vidékeknek a figyelmét is a hitelszövetkezeti szervezkedés fontosságára, ahol mindeddig a mozgalom nem tudott gyökeret verni. Hitelre a gazdának mindig szüksége van. Ha megszorul tavasz felé gabonában, ha elpusztul a jószágja, ha adóért szorongatják, vagy ha építkezni akar, földet venni: kölcsönt kell felvennie. De hova fordulhat ma kölcsönért a falusi kisember? A bank nem szívesen ad kölcsönt és ha ad is, nincs tekintettel a kisember különleges helyzetére, ez a kölcsön nagyon sokszor drága és nehéz feltételekhez van kötve. A kölcsönt be kell kebeleznii, ügyvédi, becslési díjakat fizetni, törlesztésért, haladékkérésért be kell járni a városba, esupa újabb költség, mégis megóvatolják a váltóját, ha nem törlesztett pontosan.

A bankkölcsön tehát rendesen nem előnyös a gazdának. *Önmagán kell tehát segítenie és meg kell alakítania községe hitelszövetkezetét*, ahol minden szükségbe jutott ember olesó kamattal mellett kaphasson kölcsönt, ahol a felesleges, ideig-óráig nélkülözhető tőkéit legelőnyösebben kamatoztatathatja. A hitelszövetkezet ott van helyben, kéznél van, ha szükség van rá. A tagok sorából választott igazgatóság ismeri a kölcsönkérők vagyoni viszonyait, megbízhatóságát, tudja, ki mire akarja a kölcsönt felhasználni és

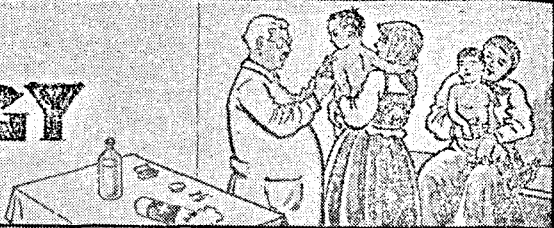
ezért jobban meg tudja bírálni, kinek mekkora kölcsön folyósítható, mint a városi bank. Nemcsak az anyagi erőt, hanem az erkölcsi fedezetet is tekintetbe veszi. De a hitelszövetkezet nemcsak előnyös kölcsönt tud tagjainak nyújtani, hanem minden más módon is igyekszik őket gazdálkodásukban támogatni, boldogulásukat elősegíteni. Szakcsoportjaival elősegíti a közös szükségleteik — vetőmagvak, rézgálic, gazdasági eszközök — beszerzését, vagy terményeik — tej, gyümölcs, tojás, gabona stb. eladását. A szövetkezet a község gazdasági központja és azon van, hogy az élet minden területén ott álljon a tagok mellett.

Ahoz, hogy egy községben a hitelszövetkezet megalakítható legyen, szükséges néhány olyan tekintélyes és tevékeny ember, aki az előkészítés ügyét a kezébe vegye. Ezeknek kell rávenniük gazdátarsaikat arra, hogy saját erejük-ből, kis pénzeik összetevésével hozzanak össze községükben egy pénztüntetetet — hitelszövetkezetet, — amely lehetővé teszi számukra olyan célok elérését, amelyeket egyedül, erejük gyengesége miatt elérni nem tudnának. Ha sikerült az érdeklődést a szövetkezet alakítása iránt felkelteni és legalább 50-en (ennyit ír elő a szövetkezeti törvény) elhatározták, hogy a szövetkezetbe üzletrészek jegyzésével belépnek, akkor a „Szövetség“ Gazdasági és Hitelszövetkezetek Uniójához kell fordulni (Cluj, Str. Memorandum 12.) alapszabály és további utasítás végett. Ahoz, hogy valaki szövetkezeti tag legyen, szükséges, hogy legalább egy 500 lej értékű üzletrésszel járuljon hozzá a szövetkezett tőkéjének összehozásához. Ez az üzletrész nem vész el, hanem az illető tulajdona marad és a szövetkezetből való kilépéskor vissza lesz neki fizetve. A befizetés sem kell egyszerre történjék, hanem történhet heti, vagy havi részletekben is. Ilyenformán a legszegényebb ember is befizethet egy-két év alatt egy üzletrészt.

A szövetkezet megalakításában, ugyszintén később a vezetésében a „Szövetség“ Unió tanácsaival, útmutatásaival segítségére van a vezetőségnek.

Tudjuk, hogy az idők nehezek és ezer akadállyal kell megküzdeni. De idézzük gróf Széchenyi Istvánt, a legnagyobb magyart: „Csak egyesülés és állhatatosság által győzhet a halandó mindenben.“ Hisszük, hogy egyesülés és állhatatosság által mi is meg tudjuk teremteni virágzó, erős, az idők viharainak ellentálló szövetkezeti szervezetünket.

NÉPEGÉSZSÉGÜGY

Tavaly kétszázezer gyermek halt meg Romániában.

Az egészségügyi miniszterium legutóbbi közleményében újra a romániai gyermekhalandóság ügyével foglalkozik. A közlemény szerint Románia Európában első helyen áll az egyévnél fiatalabb gyermekek halandósága tekintetében. Évenként 200.000 kisebb gyermek hal meg az országban. A gyermekek halálozásának oka legnagyobb részben emésztési zavar, ami azt jelenti, hogy a gyermekeket szüleik nem voltak képesek megfelelő módon táplálni.

A gyermekhalandóság számadataival egyidejűleg több más számadatot is közölt a miniszterium. Így kimutatja, hogy Romániában összesen 5,078.820 falusi lakóhely van. Ezek közül csak 942.415 készült kőből vagy téglából, 40.485 félig kő vagy téglából, 2,188.287 lakóhelyet sárból vagy földből vertek, és 1,648.588 lakás nem rendelkezik illemhellyel. A sárból vagy földből készült lakóhelyeknek nincsenek kéményeik és nem rendelkeznek megfelelő nagyságú, szellőztetésre vagy világításra szolgáló ablakokkal.

Az egészségügyi miniszterium közleményének harmadik részében az 1935. év folyamán Romániában elfogyasztott szeszes italokkal foglalkozik. Szerinte az elmúlt évben 355 millió liter bort, 50 millió liter sört, 10 millió liter cujkát és 8 millió üveg palackolt bort és pezsgőt fogyasztottak az országban.

Eddig tart a statisztika, amelynek látszólag különálló három része szervesen kapcsolódik egybe.

A vályogból vagy földből készült falusi lakásokban, amelyek sem ablakokkal, sem illemhellyel nem rendelkeznek, nem nevelkedhetik fel egészséges nemzedék. Az ilyen lakásokban az igények még a középkoriaknál is alacsonyabb szinten mozognak és a lakosok tápláléka szinte tisztára kukoricamálára szorítkozik. A máléhoz azután nyomorfelejtőnek megfelelő mennyiségű alkohol járul, s innen az alkoholfogyasztás magas számadatai.

—xxx—

A lépfene.

A lépfene (anthrax) olyan fertőző betegség mely az emberekre az állatok (szarvasmarhák, lovak, juhok, különféle vadak stb.) révén ragad át. Okozója a lépfene-bacillus, mely spórákat (u. n. spórákat) termel. Ezeket a spórákat úgy képzeljük el, mint azt a finom port, ami a kaszálókon növekvő pöfeteg gombákból (láposz) nyomkodásra kifüstölög. A spórák csak a levegőn képződnek és minden külső behatás (pl. napfény, beszáradás, hideg) ellen sokkalta ellentállóbbak, mint maguk a lépfene-bacillusok. Rendkívül tartósak s innen van az, hogy a fertőzést oly biztosan tovább viszik más állatokra, melyeknek testében ismét bacillusokká lesznek.

Gazdaember tapasztalhatta, láthatta vagy hallhatta, hogy bizonyos legelőkön, réteken (különösen árviszes, mocsaras vidéken) az állatokból évente sok pusztul el lépfenében. Ennek oka az, hogy a bacillusokat a beteg állat ürülékével, vizeletével s váladékaival még életében szerte szét hordja a talaj felszínére és a növényekre, ahol aztán azok spórákat (spórákat) termelnek. Az ott legelő szarvasmarha vagy juh már spórák fölé szennyezett füvet eszik és betegé lesz: *bél-lépfenét* kap tőle. De fertőz

a szárított takarmány is, főleg a széna, ha abba valamely módon lépfene anyag keveredett vagy ha fertőzött talajon nőtt. Mélyen fekvő és nedves vidékek, általában a mocsaras, állóvizű, turfás vagy koronként áradásoknak kitett földterületek legalkalmasabbak a lépfene-ragály terjesztésére. Ily helyeken az állóvizek és kútvizek is fertőzhetnek és különösen veszélyes e tekintetben a kevésbé mély kútak vize, melyekbe az esővíz a felületen földrétegeket belemossa. A bőrön a lépfene-fertőzés úgy jön létre állatoknál, hogy a lábukon lévő sebekbe jut be a fertőző anyag vagy az állatok bőrén élősködő rovarok csípése közvetíti azt. Ha nyelvük vagy szájuk szenvedett friss sérülést, akkor ide is bejuthat a fertőző anyag.

Embernél leggyakrabban a *bőr-lépfene* (népiesen vértályog, pokolvar) fordul elő oly egyéneknél, akik lépfene állatok hulláival foglalkoznak és munkájuk során bőrük valahol kis sérülést kap, vagy vakarózás alkalmával a már fertőzött körmükkel belekaparják a fertőző anyagot bőrükbe. A fertőzés helyén szederjes duzzanat képződik, tetején szederjes vagy sárgás hólyaggal, körülötte erős vizenyős-vérzéses udvarral. Idővel az egész terület elüszkösödik

(elhal) és vékonyabb-vastagabb pörkké (var) alakul át, amely az öt körülvevő gennyedés következtében leválik és a keletkezett seb torz (csúf) heggel gyógyul be. Ezen szerencsés kimenetelen kívül előfordulnak oly esetek is, mikor a betegség első hetének második felében a lépfene-bacillusok oly nagy számban jutnak a vérbe, hogy általános fejlődés fejlődik ki magas lázzal és lépduzzanattal. Néha oly erős a fertőzés, hogy a halál 1—2 nap alatt beáll.

A lépfene-bacillusok *bejuthatnak az ember fűdejébe* is belehelés által, pl. a gyapju fosztása és rendezése vagy lépfene-bacillusokat tartalmazó rongyoknak és hulladékoknak papírgyártásrt való feldolgozása alkalmával. Szerencse, hogy a fertőzési mód manapság — a nyers anyag fertőtlenítése miatt — ritka.

Végül létrejöhet a fertőzés elégtlenül főzött vagy süített — lépfene-bacillusokat tartalmazó — husnak lenyelése által is. Így jön létre a *bél-lépfene*, mely véres hasmenéssel járó bélgyulladás alakjában folyik le és majnem mindig halálos. *Felismerése nehéz.*

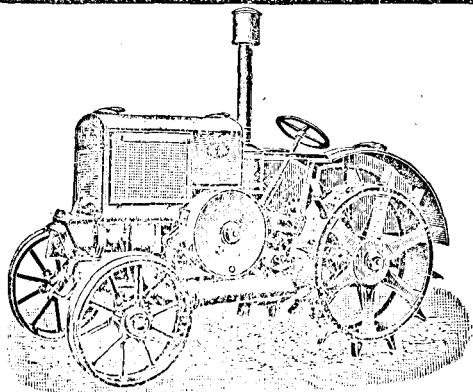
A lépfene elleni védekezés legelső módja az állatok között való tovaterjedésének megakadályozása. Gondoskodni kell mindenek előtt, hogy a takarmány és az állatokhoz egyéb hozzáférhető anyag és tárgy, valamint a föld talaja meg ne fertőztessék, illetve az állatok ilyen takarmányhoz hozzá ne jussanak. A lépfeneben elhullott állatot mélyen kell elásni a földbe, úgy, hogy legalább is egy méter magas földréteg fedje. Ez azért szükséges, hogy kevés legyen a levegő a spórák kifejlődésére, azonkívül azért is, mert a mélyben nincsen meg az a hőmérsék, ami a spórák kifejlődéséhez szükséges. Fontos továbbá a beteg állatokat jól elkülöníteni, az állót pedig alaposan és gondosan fertőtleníteni. Minden lépfeneben megbetegedett vagy elhullott állatot a törvény értelmében be kell jelenteni az illetékes hatóságnak, amely aztán a védekezési módozatokat fogantatosítani fogja. Minden gazdának állatait távol kell tartania olyan legelőktől, melyekről tudja, hogy ott

egészséges állatok lépfenével fertőződnek. A későbbiekben törekedni kell a fertőzött talajt rendszeres talajjavítással ártalmatlanná tenni. Lépfeneben elhullott állatok bőrét lenyuzni és eladni tilos.

Az emberek védekezése szempontjából fellejt fontos, hogy olyan egyének, kik állati bőrökkel foglalkoznak, ügyeljenek kezük, arcuk épségére. *Sértetlen bőrön a ragály ugyanis nem tud behatolni.* Az emberek védelmére szolgál továbbá a levágott állatok húsának megvizsgálása állatorvos által. Olyan községekben vagy falvakban, hol állatorvos nincs, az u. n. „húsvizsgálók” végzik ezt a feladatot, nem egyszer — sajnos — a legnagyobb lelkiismeretlenséggel. Előfordult már több ízben, hogy látatlanban kiadtak írásbeli engedélyt az állat húsának kiárusítására. Ilyen esetben könnyen megtörténhetik, hogy beteg állat húsát eszi meg a fogyasztó közönség és kiteszi magát a csaknem biztos fertőzésnek. A napilapok nem egyszer beszámolnak ily esetekről. Községekben és falvakban tehát a *húsvizsgáló tisztsséggel feltétlenül becsületes és megbízható, lelkiismeretes egyént volna csak szabad megbízni.*

Manapság a lépfene ellen *védőoltásokat* alkalmaznak. A beoltott állatok vesztesége a legrosszabb esetben nem több 1%-nál. A mentesség a tapasztalat szerint csak a második ojtás után 8—10 napra áll be és legtovább egy évig tart. *Egy év múlva tehát a védőoltás megismétlendő!* A védőoltásra, valamint a lépfeneben már megbetegedett emberek és állatok gyógyítására használatos vérsavót külön műintézetekben állítják elő. *A lépfene-ellenes gyógysavó használata óta embernél a halálszám 5.3%-ra szállott le.* Legnagyobb sikereket ezen gyógysavóval az állatorvosi gyakorlatban érnek el, amikor a lépfenével fertőzött állatokat mindjárt a lázas szak elején ezen gyógysavónak a bőr alá vagy a vérbe való fecskendezésével megvédik a biztos elpusztulástól. A gyógysavó kisebb adagja szolgál védőoltásra.

Dr. Gergely Endre.

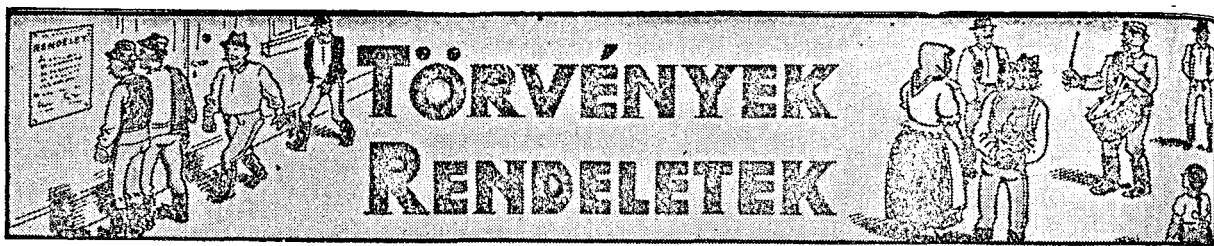
Hohherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth RT.
Budapest

57

„HSCS” nyersolajmotorok,
„SUPERIOR” acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mező-
gazdasági gépek legtökéletesebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

URBACH ADOLF Cluj, Strada Memorandului 4.

A konverziós részletről.

Az 1934. Április 7-én közzétett adósságrendezési törvény szerint a mezőgazda adósok tartozásait 17 év alatt 34 félévi részletben, a városi adósok pedig 10 év alatt 20 félévi részletben törleszthetik. A minden év Május és November 15-én esedékes törlesztési részletek nagyságát a törvény végrehajtási utasításához mellékelt táblázat mutatja.

A törvényhozó szándéka az volt, hogy az eladósodott mezőgazda társadalmon segítsen, de úgy, hogy ezzel ne tegye tönkre a hitelezőket sem s így ne bénítsa meg a hiteléletet. Épen ezért a nagy mérvű kedvezményeket élvező adósoknak a részletfizetést kötelezőként írta elő. Annak nem fizetése, vagy pontatlan fizetése súlyos következményeket von maga után. Épen ezért *felhívjuk mezőgazda testvéreinket, hogy ezen fizetési kötelezettségüknek még akkor is tegyenek eleget, ha ez nagyobb áldozatokat kíván tőlük, mert csak így menekülhetnek meg a biztos veszedelemtől; vagyoniuk elvesztésétől.*

A mezőgazda vagy városi adósok hitelezői, amennyiben adósaik egyetlen részlet fizetésével késelemben vannak, jogosultak adósaik ellen az esedékessé vált, de nem fizetett részlet erejéig adósaik összes *jövedelmét* zár alá venni.

Legalább két részlet nem fizetése esetén a hitelezők a törvény által csökkentett teljes hátralékos követelés erejéig vezethetnek foglalást és pedig az adósok egész vagyonára.

Ez utóbbi esetben az adósok csak úgy szabadulhatnak a végrehajtási eljárás és árverés következményeitől, ha az árverés napjáig bezárólag kiegyenlítik hitelezőik kezéhez az addig esedékessé vált összes részleteket, a részletek után azok esedékességének napjától számított törvényes kamatokat (polgári ügyekben ma évi 5½%, kereskedelmi ügyekben pedig 6½%) valamint a végrehajtási eljárással felmerült összes bíróilag megállapított költségeket. Ennek megtörténte után az adós a további részleteket a törvényben előírt esedékesség szerint fizetheti, mintha végrehajtási eljárás egyáltalában nem folyt volna ellene.

Lényeges tehát az, hogy az adósságrendező törvény az adósoknak biztosított kedvezményeket még pontatlan fizetés esetén sem vonja meg, csupán a részletekben való fizetés jogát s ezt sem végérvényesen. A törvény hatálya alá eső tartozások eredeti összegükben soha vissza nem állanak.

A törvény gondoskodott arról is, hogy ha az adós erőhatalom által okozott rossz termés

következtében nem tud eleget tenni részletfizetési kötelezettségének, ez ne lehessen ok a végrehajtási eljárás beindításának. Erőhatalom alatt értjük mindazon külső körülményeket, melyeket az ember a legnagyobb előrelátással sem tud megelőzni és elkerülni, mint pl. szárazság, egépusztítás, sáskajárás, tűzvész stb. Ha az adós termésének több mint fele ily körülmény következtében megsemmisült, a bíróságnak jogában áll egy évi haladékot adni a részletek fizetésére. Ez esetben tehát az illelő évben esedékes két félévi részlet a következő év megfelelő napjain fizetendő s ezáltal az adós a teljes tartozást nem 17 (illetve 10) év alatt, hanem 18 (illetve 11) év alatt fizetheti vissza hitelezőjének.

A törvény nem intézkedik e tekintetben, hogy az ily értelmű kérés hova nyújtandó be? Véleményünk szerint mindazon mezőgazda adósok, kik nem voltak kötelesek konverziós bejelentést tenni, vagy azon mezőgazda és városi adósok, akik konverziós bejelentésüket a járásbíróhoz voltak kötelesek benyújtani, a haladékot kérő kérvényüket is lakhelyük tekintetében illetékes járásbíróhoz nyújtsák be. A többiek a törvényszékhez. A kérvény bélyeg- és illetékmentes s ahhoz mellékelendő a községi előjáróság által kiállított hivatalos bizonyítvány, melyből kitűnik a termés több mint felének megsemmisülése a fentírt okok miatt. A bíróság a felek meghallgatása után határoz. A járásbírósnál benyújtandó kérvény szóval is jegyzőkönyvbe mondható a bíróság jegyzőjénél.

A legközelebbi konverziós részlet november hó 15-én válik esedékessé. Minden adósnak érdeke azt pontosan fizetni. Amennyiben a részlet nagysága felől tájékozatlanok, úgy kérjék hitelezőjüktől adósságuk összegének közlését, aki ezt köteles meg tenni s annak alapján a táblázat segítségével a részlet könnyen kiszámítható.

Dr. Asztalos Sándor.

**Ha eladó állata, terménye
vagy használt gépe van,
hirdesse a Gazdában.**

A konverzió kedvezményeit élvező mezőgazda adósok a november 15.-i esedékesség alkalmával tőketörlesztést is eszközölnek.

A konverziós törvény végrehajtási utasításához mellékelt törlesztési táblázat szerint 1936. november 15-én a konverziós adósoknak a következő részleteket kell megfizetniük:

A lecsökkent tőketartozás	Fizetendő részlet mezőgazdasági városi adósok ál al	
1.000 lej	39,52 lej	67,22 lej
1.500 "	59,27 "	100,82 "
2.000 "	79,03 "	134,43 "
2.500 "	78,79 "	168,04 "
5.000 "	197,58 "	336,08 "
7.500 "	296,37 "	504,12 "
10.000 "	395,16 "	672,16 "
20.000 "	790,32 "	1.344,31 "
30.000 "	1.185,49 "	2.016,47 "
40.000 "	1.580,66 "	2.688,63 "
50.000 "	1.975,82 "	3.360,79 "
60.000 "	2.370,98 "	4.032,94 "
70.000 "	2.766,15 "	4.705,10 "
80.000 "	3.161,31 "	5.377,26 "
90.000 "	3.556,48 "	6.049,41 "
100.000 "	3.951,64 "	6.721,57 "
500.000 "	19.758,20 "	36.607,85 "
1.000.000 "	39.516,18 "	67.215,17 "

Ezen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik az esedékes részlet összege.

KÖNYVISMERTETÉS

Ignác Sándor: Méhészet, új kiadása. Ignác Sándor méhészeti felügyelő „Méhészet” e. könyvének, amely gyakorlati tanácsadó kezdők és előrehaladott méhészek számára, negyedik átdolgozott és bővített kiadása most jelent meg a következő előszóval: „Kis méhészeti művem, kizárólag a gyakorlat számára és leginkább saját tapasztalataimra támaszkodva, már 1918-ban irtam meg. De a közbejött roppant zavaros és szomorú idők miatt a könyv csak 1920-ban jelenhetett meg. Az első kiadás nagyon hamar elfogyott, annál is inkább, mert Amerikában 1000 példány kelt el belőle. Azért 1922-ben már a második kiadásról kellett gondoskodni. Most pedig a harmadik kiadás vált szükségessé, amely számos újabb tapasztalati adattal és újabb képpel van bővítve. A cca 300 lapos könyv 200 szöveggéppel, pompás kiállításban, Athenaeum kiadásban 158 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj.

Állattenyésztők! Sertéshizlalók!

**Olcsó!
Kiadós!**

DE-VIT

**D-vitamin
tápszer-takarmánypótló
készítmény**

MEGGYÓGYIT:

étvágytalan disznókat,
lesántult hizókat,
koszos malacokat,
terméketlen teheneket,
baromfiak gyengeségét,
tyukok lágyeltozását,
kecskék nyalakodását,
juhok gyapjurágását,
csirkék tolltépését

és minden csontbetegséget megszüntet,
vagy fellépését megakadályozza.

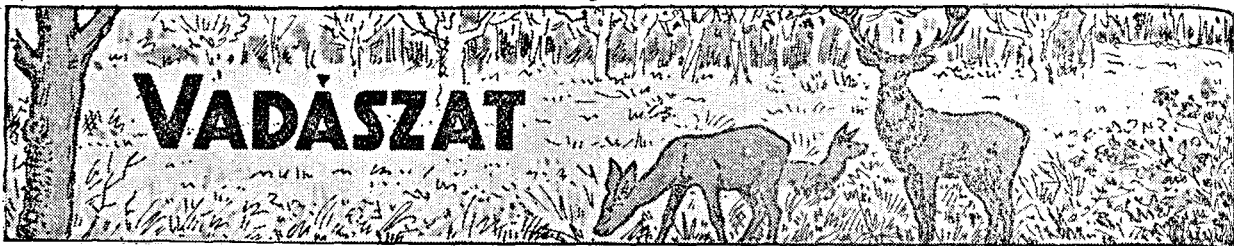
Díjtalan szaktanács és
utasítás az Ardeal-i propagandairodánál:

AGRICULTURA, CLUJ

Calea M. Foch 39

Gyártja:

Moskovits Ipartelepék Rt. Oradea

AZ IDEI SZARVASBŐGÉS.

Irta: Klözel Oszkár, főerdőtanácsos.

Minden átmenet nélkül a rendkívül kedvező időjárás, hűvös nappalok és deres éjszakák mellett, máról-holnapra általánosan kezdetét vette a szarvasbögés. A korábbi évek tapasztalatainak okulva, a vadászokat felkészületlenül is találta. A szétküldött táviratok eredményeképpen Európa minden részéből elindultak a vadászok, hogy néhány héten keresztül, az egyik legnagyobb szenvedélynek és sportnak, a vadászatnak éljenek.

A kedvező időjárást kánikulai hőség váltotta fel és szeptember 20.-tól egy héten át próbára tette a vadászok ürelmét. A szarvas és háreme, az első zajos napok után ellustulva, csak az éjszaka hűvösségében hagyja el a sziklás ormok védelmet nyújtó fenyveseit, hogy a hajnal újra ott találja őket. Időnként, éjfél tájban, zug az erdő a bikák nászadalától, amint a tehének birtokáért s az erősebb jogán ádáz harcra kellnek egymással, s a gyengébbet megölik.

A vadászok hűvös időt szerettek volna. Meg is jött, de hetekig tartó esővel, széllel. Vadászni szinte képtelenség volt, de azért a szenvedély az időjárás viszontagságaival is szembeszállott, hogy eredményeket érjenek el.

Az ideai eredmények számbelileg meghaladták a múltévit, de a rendszertelen időjárás miatt minőségileg meg sem közelítették. Kifejezetten kapitális bika az egész Maros-völgyében 1—2 esett, de átlagban örömmel számolhatunk be a minőség javulásáról, amennyiben a területekre kerülő bikák agganca egyre jobb, s az erősebb trófeák utáni vágyakozás önmérséklésre tanítja meg a vadászok komolyabb részét és csak korosabb bikák esnek áldozatul.

A gödemesterházi uradalom vadászterületén összesen 14 bika esett. Leszámítva a kiselejtett 5 darabot, a vadászati trófeának kilenc szarvasaggancs közül 6 darab erős, a kiállítások ezüst érmét érdemlő, 3 darab szintén jó közepes minőségű.

Dr. Christoph Károly, Németország nyug. főállamügyésze 2 bikát: egy páros tizenkettőt és páratlan tizenhétet lőtt Gödén.

Gr. Strachwitz Lajos német birtokos egy különösen alaki szépségével, arányosságával ható, szimmetrikus tizennegyese, a gyönyörű agganccs igazi mintaképe. Elejtési helye Salárd.

Báró Plessen Magnusi birtokos nagyon szép

tizennegyest ejtett el Szalárdon. Id. br. Bánffy Endre ugyancsak Szalárdon zsákmányolt egy hatalmas tizennegyest.

Br. Bánffy Dániel Nagyilván lőtt páros koronás tizes bikája az ideiek között a legjobb, s az eddig látottak között viszont a legszebb. A kárpáti öreg, hanyatlásban, de azért mégis teljes erőben levő bika agganca minden szépségét csillogtatja az egészen fekete, erős gyöngyökkel tele, tág terjesztésű óriási trófea.

D. Fialla Lothar Ervin bécsi ügyvéd a Magurán lőtt páratlan tizennegyese jó, közepes trófea.

Sajnálattal kell megállapítanom a medvék számának apadását. A múlt évben környékünkön zsákmányolt 10 darab után az idén csak egy medvét lőttek.

Dísz- árjegyzékünk

megjelent, aki érdeklődik iránta, írja meg a címét.

Ambrosi, Fischer és Tsai
Aiud, Jud. Alba.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

**Főzelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa**

MAGVAK

„Erfurt” Salamon és Stefan

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. szám.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Árjegyzék ingyen.

EGYLETI ÉLET

GAZDAKÖRI ÉLET

Téli feladatok.

Irta: Mikó László.

Vége az őszenek, az eke kifagy a földből és amikor a gazda az utolsó őszi barázdát húzza, álljon meg egy percre a barázda végénél. Most vessen számot azzal, hogy az elmúlt évben mit végzett el okszerűen, helyesen és most állapítsa meg józan fejjel, hogy anyagi eszközök, vagy elméleti tudás hiánya miatt, mit hanyagolt el, mit hibázott, mit végzett el helytelenül.

A tél a nyugodt és józan törekvés ideje, az ember testileg, lelkileg felfrissül, elméleti tudását gyarapíthatja, hogy az elkövetkezendő évben új lendülettel lásson a munkához.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet is megtartja seregszemléjét, s ha visszatekint az elmúlt nyárra, megállapíthatja, hogy a vetőmagvak, gépek és fajllatok közös beszerzésével, a szervezkedés előbbrevitelével és sok más gyakorlati jelentőségű törekvéssel szolgálta a gazdatársadalom egyetemes érdekeit. Az eljövendő tél munkatervre pedig abban kellene megnyilatkozzék, hogy a gyakorlati és elméleti tudás gyarapítása főfeladatot képezzen.

Az E. G. E. a tél folyamán országgrészünk különböző vidékein, — a helyi kívánalmaknak megfelelően, — különböző tárgyú gazdasági tanfolyamokat rendez. Ezek a tanfolyamok két-két hétig tartanak és a gyakorlati gazdának alkalmat adnak arra, hogy tudását, úgy az általános növénytermesztésben, mint a mezőgazdaság

többi ágazataiban: gyümölcs- és szőlőtermelésben, állattenyésztésben, méhészetben, kertgazdaságban, — kiegészítse.

Az E. G. E. tehát biztosíthatja a tanulás lehetőségeit. A gazdák pedig használják ki ezt a kedvező alkalmat. A gazdatudomány állandóan halad s a megállást nem ismeri, — az a gazda viszont, aki a fejlődéssel nem tart lépést, s nem tanul holtig, mint a jó pap, — lemarad a versenyben, rendszerint hátul kullog és mindig másban keresi a hibát. Nem akarja észrevenni, hogy saját oktalansága és tunyasága miatt jut a lejtőre.

Régi igazság az, hogy a tanulás nem szégyen és a tanulásért áldozatokat is kell hozni. Azt szokták mondani, hogy az élet derekán levő ember már nem tud tanulni. Számos tanfolyamon vettem részt és tapasztaltam, hogy épen, a már hosszú évek gyakorlatával rendelkező idősebb gazdák részéről nyilvánul meg a legnagyobb szorgalom.

A gazdák és Gazdakörök igyekezzenek a hosszú telet jól kihasználni és központunk irányítása mellett tervezzenek tanfolyamokat. Saját maguktól fognak rájönni arra, hogy az új ismeretekkel könnyebb és célszerűbb lesz a munka, s ennek természetes következményeképpen értékesebb lesz az eredményük.

A gazdakörök részére beszerzett közös használatu gépek kiosztása megkezdődött

Igen sok gazdakör jelentette be igényét vetőgépre, triőrré, rostára, ekére, kukoricamorzsolóra, hengerre, boronára, cséplőgépre, stb., stb., amelyeket az E. G. E. a közösen és nagyban való beszerzés előnyös árai és feltételei mellett bocsátott és bocsát a jövőben is a gazdakörök rendelkezésére. — Tekintettel arra, hogy az E. G. E. csak megbízható, jó árut és olcsón ajánl, minden gazdakörnek és egyesületi tagnak saját érdekében áll, hogy mielőtt gazdasági gépet vásárolna, kérjen tanácsot, véleményt és ajánlatot az E. G. E.-től. (Cluj, Str. A. Mureşan 10. sz.)

Körlevél.

Az egyesület a tagjai, illetve a gazdaköri tagok részére, kísérleti célokra 10.000 kg. 18%-os mésznitrogén műtrágyát szerzett be és oszt ki, az alábbi árak és feltételek mellett:

A műtrágya ára: 100 kg.-ként ab gyár Diciosánmártin 288 Lei.

Az igénybevétel feltételei: Miután a műtrágya rendes ára 675 Lei, a fentli ár 50%-os kedvezményt jelent. E kedvezményt az egyesület az alábbi feltételek mellett nyújtja:

1. Műtrágya csakis egyleti, illetve gazdaköri tagoknak adható.
2. A műtrágya kísérleti célokra használandó.
3. A kísérlet az egylet utasítása szerint hajtandó végre.
4. A végrehajtást az egyesület ellenőrzi.
5. Egy tag 100 kg.-nál nagyobb mennyiségű műtrágyát nem igényelhet.
6. A műtrágya ára megrendeléskor fizetendő, a szállítási költség a megrendelőt terheli s az a szállításkor fizetendő.
7. A meg-

rendelés beküldésekor a név, lakás, u. p., vasuti állomás (a helységnevek románul és magyarul) pontosan bejelentendő. 8. A kiosztást az egyesület szakértőinek véleménye alapján eszközli, azokat beérkezésük sorrendjében intézi és a rendelkezésre álló fenntartás mennyiségén felül csak teljes árban tudja az igényeket kielégíteni.

A februári vetőmagkiállítás és vásár tudnivalóit már szétküldte az E. G. E., hogy ezzel is már jó előre hívja fel az érdekelt gazdaközönség figyelmét a február hó 21—27. napján Clujon, az E. G. E. székházában rendezendő vetőmagkiállítás és vásárra, mely méreteiben és jelentőségében túl fogja szárnyalni az E. G. E. összes eddigi hasonló téli vetőmagkiállításait. Felkérjük ezúton is az E. G. E. t. Tagjait és a Gazdakörök tisztelt Elnökségeit, hogy a kiállításon való részvételi szándékukat a megküldött bejelentőlap felhasználásával az E. G. E.-vel mielőbb közölni sziveskedjenek. Kérjük a vetőmag szükségletek összeírását is, hogy a kiállítás és vásárra bejelentett vetőmagvakból az egyleti és gazdaköri tagok szükségletét első kézből leköthessük. A kiállításon bemutatathatók az összes mezőgazdasági termények, takarmányfélék, ipari, olaj, fűszer, stb. növények magva, konyhakerti, virág, gyógy-növény stb. magvak. Tájékoztatót kívánatra díjtalanul küld az E. G. E. Cluj, Str. A. Muresanu 10.

Megalakult a hărănglăbi gazdakör. Dániel Elemér, a Tărnava-Mica-i Gazdasági Egyesület tevékeny ügyvezető-alelnökének irányítása mellett október 4-én megalakult a hărănglăbi gazdakör. A megalakulás után a tisztikar megválasztására került a sor. Elnök: Gălfalvi Sándor. A választmány tagjai: ifj. Orosz András, Gergely Mihály, Pálfi Lajos, Pálfi Ferenc, Szilágyi János, Méder Ferenc és Nagy Dávid. Meg kell emlékeznünk Szathmáry Gyula földbirtokos önzetlen munkájáról, aki sokat fáradozott a gazdakör megalakításában.

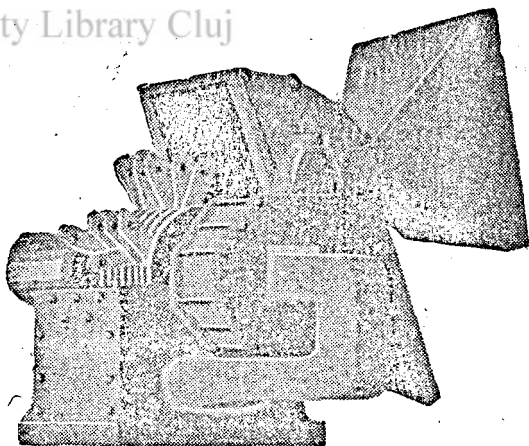
Szakoktatás

Az I. G. Ducai Unitárius Téli Gazdasági Iskola október 11-én, délelőtt tartotta terménykiállítással egybekötött év megnyitó ünnepélyét az Unitárius Főgimnázium tornacsarnokában, szép számú közönség előtt. A hallgatóság sorában ott láttuk a környék minden tehető gazdáját és a lelkes gazdász-növendékeket, akik feszült figyelemmel hallgattak végig minden műsorszámot. Zsoltár-énekléssel kezdődött az ünnepély és zsoltáros volt a hangulat akkor is, amikor a Gazdasági Iskola lánglelkű vezérének

és felügyelő gondnokának, a gyöngéledő dr. Elekes Dénesnek év megnyitó beszédét felolvasták. Az ünnepély tulajdonképeni tárgya Demeter Lajos igazgató múlt évi beszámolója volt, hol a számok reális tükrében megláthattuk, hogy mit is jelent kisebbségi életünk sivarjelenében a Gazdasági iskola, és hogy milyen drága jövőndő kibontakozásának elősegítője minden tett és minden lépés, amit érdekében kifejtünk. Örömmel hallottuk a multban elhangzott igazgatói jelentésekből messze kiemelkedően azt a tényt, hogy a Transylvániai Gazdasági Egylet által az összes transylvániai magyar gazdasági iskolák növendékei számára kiírt pályázaton az egyik első díjat — báró Atzél Ede ajándékát — Török Sándor I. évet végzett gazdász-növendék nyerte meg. — A jól sikerült műsort szavalat, a végzett növendékek búcsúzása és zsoltár-éneklés egészítette ki. — A közönség ezután a Gazdasági Iskola egyik tantermében rendezett terménykiállítást tekintette meg.

MEDICAGO

egyetemes őröl- és zúzógép
a mezőgazdaság megsegítője

Egy munkafolyamattal tetszés szerinti finomságra őröl lucernát, lőherét, baltacimet és minden egyéb szálal takarmányt,

morzsolt és csöves tengerit, árpát, rozsof és minden egyéb szemes terményt, tengeriszár-tépsre, olajpogácsa őrlésére is kiválóan alkalmas.

Teljesítménye rendkívül nagy, teljesen hidegen őröl. Felülmul minden eddigi őrlogépet.

Ipari célokra is alkalmas!

Szén, koks, mész, papír, parafa, faszén, csont, üveg, fűrészpör, cement, só, cukor, paprika, mütrágya, asbest, gipsz, tégl, égetett cserép, chamotte, andesit, bazalt stb. őrlésére és zúzására.

KÉRJEN AJANLATOT!

KÉRJEN AJANLATOT!

Vezérképviselet:

Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi Rt.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

Kérdés - Felelet

Kérdés. Egyik tehenem balszemét a fehér hályog teljesen elborította. Julius 29-én már a legelőről úgy jött haza, addig pedig nem volt a szemének és a tehennek semmi baja; hogy mitől kapta az elhályogosodást, nem tudom, ütéstől-e, vagy pedig hőségétől. Tanácsot kérek, hogy mivel és hogyan tudnám a hályogot a tehenem szeméről eltávolítani.

Felelet. Hályogos szemű tehen gyógyítása.
A kérdésben említett körülmény, hogy csak a balszem hályogosodott el, külső behatásra vezethető vissza. Valószínűleg a legelőn, vagy másutt pelyva vagy toklász, vagy valami más idegen tárgy kerülhetett a szembe, ami ott gyulladást idézett elő. A szarvasmarhák ragályos náthájánál, vagy rosszindulatu fejbetegsége esetén mindkét szem szokott meghályogosodni, esetleg genytasak is képződik ott. Lehet, hogy ütéstől, vagy a szomszédjának a bökésétől, szóval erőművi uton jött létre a hályogosodása. Nem jelzi, hogy a szem és annak környéke forró-e, vagy sem. Ha a szem és környéke gyulladt, azt 2 százalékos bőrvizes oldattal kell borogatni, tisztán tartani s a szemet bekötni. A hályog eltüntetésére cukorbefúvásokat szoktak alkalmazni. Vegyen egy teljesen tiszta, új papír szivarszipkát, azt mindig tisztán tartott, száraz helyen porcukorral töltsen meg s ha a szem nyitva van, hirtelen fújja bele. Legajánlatosabb lenne azonban állatorvossal megvizsgálni, esetleg más betegség folyamánként jelent meg a szem hályogosodása és így más kezelés válik szükségessé.

Kérdés. Az E.G.E. tavaszi vetőmag kiállításán láttam egy szálszánk nélküli árpát, az ugy-

nevezett csupasz árpát. Mikor kell azt vetni és hogy?

Felelet. Csupasz árpa termelése. A kérdéses árpafajta az ugynevezett „csupasz árpa” nevet viseli. Ezt tavasszal kell vetni. Nem olyan bőven termő, mint a közönséges, toklászos tavaszi árpa. Ezenkívül a csupasz árpa szalmája puha s ez okból könnyen megdől. A csupasz árpa jelentősége abban van, hogy szeme kemény és ennek alapján felhasználják gyöngykása, dara és egyéb malombeli árucikkek előállítására. A malmok rendszerint többet fizetnek érte, mint a közönséges árpáért. Legtöbbnyire csakis úgy értékesíthető jól, ha a gazdának összeköttetése van olyan malmokkal, melyek a csupasz árpa feldolgozásával foglalkoznak.

Kérdés. 1. Szőlőt ültetnék fekete homoku, déli fekvésű földemen. Az új szőlőtörvény értelmében kicserélném fekete homoku, délfekvésű földemen a mostani direkt termő fajtaikat. Fontos-e, hogy a földemet megforgassam? 2. A szőlőültetés ősszel, vagy tavasszal történjen? A venyigéket ezidén tavasszal iskoláztam. 3. A határmesgyétől a szomszéd birtokos az akácfaikat milyen távolságra ültetheti?

Felelet. Talajforgatás szőlő alá. Bármilyen szőlőfajtát akar telepíteni, a telepítés előtt a földet ősszel a nagyobb fagyok beállása előtt feltétlenül meg kell forgatni. 2. Szőlő ültetésének az ideje. A gyökeres vesszőket a megforgatott talaj teljes megüledése után, tavasszal ültesse, 3. Határmesgyének akácfaival való beültetése. Saját területén mindenki olyan növényt ültethet, amilyent akar. Ezzel azonban szomszédjának kárt nem okozhat.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK

Hasznosítsuk kopár mezőségi hegyoldalainkat.

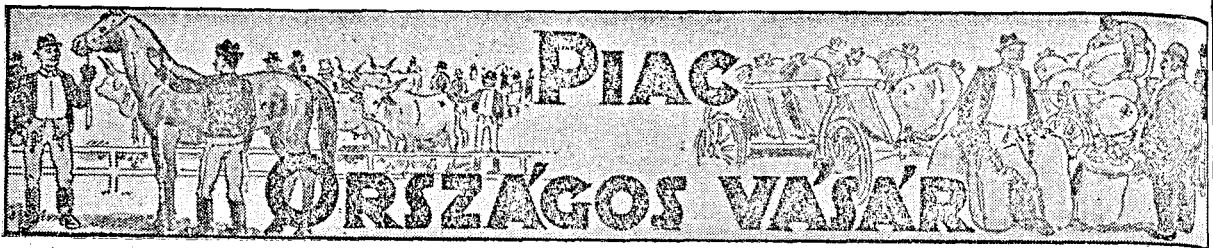
A mezőségi meredek hegyoldalak jóformán semmi hasznot sem hoznak. Tavasszal eltengődik rajtuk egy pár juh, de korai forróságra az amúgy sem jó minőségű füvek elvénuülnek és egy hónap leforgása alatt minden kiszül.

Érdekesen veszi művelésbe ezeket a területeket Rheindt ménésbirtok igazgató az ördögyomi tanyán. Első munkája az, hogy július hó folyamán feltörni a gypet. Sokszor a szántást olyan oldalas helyen végzik, hogy az ökrök aig bírják elmenni. Az egész oldalas helyeken pedig részutosan szántanak. Az ekék üresen mennek fel és csak lefelé szántanak, de nem a lejtővel egyirányban, hanem arra minél rézsutásabban. A szántás így meglehetősen szaporátlan mesteresség, de lopva, azért lopva, mert a hordástól vonja

el a fogatot, csak sikerül évenként egy jókora darabot feltörni. Tavasszal a júliusban feltört földbe nem kapásnövényt, kukoricát, hanem a legigénytelenebb szalmásgabonát, zabot vetnek, még ráadásul vetőgéppel. A vetőgépet mérítőkannal és erősen oldalas helyeken emberek tartják kötélllel, hogy ne forduljon fel, vagy egy számarat fognak be átló irányban és az akadályozza meg, hogy a gép faroljon. A zab 7—9—12 q-át ad holdankint. A zab után kukorica jön őszi szántásba, majd ezután árpa baltacimmal vagy csak baltacim egymagában, esetleg fűkeveréssel. A baltacimet azután 4—6 évig rendszeren használják és ősszel lovakka legeltetik. A legeltetésnek semmi kárát nem észlelik a baltacimnál, mert betartják a három legeltetési szabályt. Ugymint:

1. Esőtől felpuhult talajra nem engednek állatot.
2. Szakaszosan legeltetnek, tehát az állatnak mindig van mit egyen, így nem marja tövig a növényt.
3. Rögtön legeltetés után meghoronálják a talajt.

Seyfried Ferenc.

Buza. Az áremelkedést még az idáig erős külföldi pénzegységek értékesökkenése sem akadályozhatta meg. A hónap elején vagonként már 44 ezer lej árat fizettek a feladó állomásokon. A kormány azonban váratlan rendelkezéssel a kiviteire kerülő buza vagonjának 10.000 lejes prémiumát 5.500 lejre szállította le s ez a körülmény a piacon óriási pánikot idézett elő és meglehetősen tekintélyes értékzuhanást vont maga után. Megjegyezni kívánjuk, hogy a prémium az exportöröket illette, de mivel azt állítják, hogy a leszállítást nem tudják eiviselni, a vagonkénti 4500 lejes különbözetet a gazdákkal akarják megfizettetni. Amikor ezeket a sorokat írjuk, a buza ára 4000 lejjel esett vagonként. Lehetséges, hogy a kormány valamilyen formában módosítja ezt a rendelkezését. Ebben az esetben természetesen áremelkedés következne be. Az említett okoknál fogva Clujon a 78 kgr.-os buza 420—425 lejt jegyz.

Kukorica. A múlt évi termés már teljesen elfogyott s így feltűnően nagy a kereslet. Szinte hihetetlenül hangzik, de az a helyzet, hogy ma Clujon 35.000 lejt is fizetnének vagonként. Kínálatról azonban nem számolhatunk be. Az új tengeri is sokkal magasabb áron indult, mint ahogy azt képzelték. 26 ezer lejt fizetnek a kereskedők bármelyik feladó állomáson. Az Okirályságban is hasonlóak az árak. A jelek szerint a kukorica-piacon további áremelkedések várhatók. Clujon ma az új tengerinek az ára 270—275 lejt.

Arpa. Váratlanul rendkívül nagy kereslet indult meg. Ez a körülmény a gyenge termésnek tudható be. Rövid idő alatt 5000 lejjel emelkedett vagonként az árpa. Ma Clujon az árpa (takarmány) 325—330 lejt.

Zab. Előző számainkban állandó lanya keresletről számoltunk be, most azonban megelégedéssel közölhetjük, hogy ennél a cikknél is mintegy 2000 lejes emelkedés következett be. Idáig az erdélyi zabárakat főleg az Okirályság nyomta le. Általános vélemény szerint azonban a készletek ott is megcsappantak, az áremelkedés ennek tulajdonítható. A helyzetből arra lehet következtetni, hogy ha nem is feltűnő módon, de mégis áremelkedés várható. Ma Clujon a 42—43 kgr.-os árú 275—280 lejt.

Mák. Változatlanul szilárd, de nincs kínálat. Általános vélemény szerint az erdélyi termés 80 százaléka kiviteli célokat szolgál. A jelek szerint tartani fogja a 23 lejes árat. Az árhiány miatt azonban könnyen elérheti a 30 lejt is. Ma, a mák ára Clujon 25 lejt.

Lóhere, lucerna. Az idejéről még ma sinés teljesen kialakult kép. A befutott jelentésekből azonban megállapíthatjuk, hogy a hozam valószínűleg katasztrófális. Nagy általánosságban 40—50 kgr.-ot termett katasztrális holdanként. Kevés helyen csépeltek, mert a bekövetkezett enyhe időjárás miatt a gazdák joggal féltik még azt a kevés termésüket is lecsépelni. A lóhere és lucerna bármelyik erdélyi feladó állomáson 90 százalékos tisztaságban 23 lejt.

Szarvaskerep. Az utóbbi napokban bizonyos mérvű érdeklődés nyilvánult meg s így két lejjel emelkedett az ára. Különbösen csak elvétve találkozunk nagyobb mennyiségű kínálattal. Ma 22 lejtért vásárolják.

Fehér bab. A pontos értesítéseink szerint az utóbbi 15 év alatt nem is volt olyan rossz termés, mint az idén. Ami kevés árú termék, annak is gyenge a minősége s így nagyon kis csiny kivitelünk lesz. Kiviteli

rendeltetéssel bármelyik erdélyi feladó állomásról 47—48.000 lejt fizetnek vagonként. 4 százaléknál azonban nem tartalmazhat több idegen anyagot. A bab Clujon az említett színvonalon mozog.

Gyümölcs piac.

Az E. G. E. különös súlyt helyez arra, hogy a gazdatársadalom értékesítési kérdésének megoldásánál segítő kezet nyújtson. E célból átirattal fordultunk a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium mellett működő Nemzeti Kiviteli Hivatalhoz. (Institutul National de Export). Megkeresésünkre október 17-én 1302. sz. alatt a következő választ kaptuk:

„106—1936. sz. megkeresésükre tisztelettel közöljük, hogy az almának Németország, Lengyelország, Csehszlovákia és Ausztria a fő-piacai, ezekbe az országokba lehet exportálni. Ahhoz viszont, hogy a kivitel kérdését meg lehessen oldani, feltétlenül szükséges, hogy megtalálják kapcsolataikat az importálókkal, akik rendelkeznek a szükséges beviteli engedélyekkel. Mi, az országban, csak a minőségi és egészségügyi ellenőrzést végezzük, amit vagy a feladóállomáson, vagy a határszélen hajtanak végre. A többi részletek a Nemzeti Bank hatáskörébe tartoznak, ahol megfelelő felvilágosítást nyújthatnak. Ami a hagyma eladását illeti, szeptember 10-iki levelükre azt válaszoljuk, hogy nagyon gyenge lehetőséggel állunk szemben. De ha valamilyen változás kö-

GYÜMÖLCSFAK

őszii ültetése eredményesebb, mert fogamzásuk biztos.

Megrendeléseket méltányos árak ellenében pontosan és lelkiismeretesen szállítok.

VITYÉ KÁROLY

faiskola és szőlőültvénytelepe
CENADUL-VECHIU, jud. Timis-Torontal
Aranydíjat kívánatra ingyen küldök.

vetkezne be, erről értesíteni fogjuk Önöket. Egyébként átirataikat másolatban megküldjük több kül- és belföldi cégnek. Tisztelettel mellékeljük a belföldi gyümölcsexportálók névsorát és pontos címeiket, hogy a kapcsolatot közvetlenül felvehessék. Az E. G. E. célszerűnek találná, hogy ha az érdekeltek érintkezést keresnének az alább közölt gyümölcskiviteli cégekkel, melyek a gyümölcsöt, illetve almát is vásárolják.

A romániai gyümölcsexportőrök névsora:

1. Agrumaria, Cernăuți, Str. Brâncoveanu 2.
2. P. Asquitidi, Iași, Strada Bratului 3.
3. H. Capusta, Tighina.
4. Comp. „Livada“, Călărași, Basarabia.
5. D. O. Chișinevschi, Tighina, Str. L. Tolstói 52.
6. Norko Ehrlichmann, Chișinău, Str. Reg. Ferd. 17.
7. Mihail Faer, Călărași, Basarabia.
8. Frații Fux, Tighina.
9. Boris Ghelmann, Chișinău, Str. M. Viteazul 32.
10. Gherș Grinberg, Călărași, Basarabia.
11. Frații Jaglom, Cernăuți, Str. Bucureștilor 5 a.
12. Palestrom Fr. R. & H. Ianchelevici, București, Calea Victoriei 2.
13. Frații Kern, Cernăuți, Str. Bucureștilor 6.
14. Frații Kornisch, Arad, Str. Alexandru 1.
15. M. Kottler, Cernăuți, Str. Gramadă 18.
16. I. Mărăcine, București, Str. Gral Cernat 9.
17. Frații Rapaport, Chișinău.
18. Abram Reznice, Tighina, Str. Dostoievski 42.
19. H. Rosenblatt & Co., Cernăuți, Str. Avram Iancu 1.
20. Detru Savitchi Coop. Nisru Tighina.
21. Sindicatul Agricol, Satu-Mare.
22. M. Steinfeld & Fiul, Baia-Mare.

23. B. Strulovici, Focșani, Str. Mare 23.
24. S. A. Stamboli, Bistrița-Năsăud.
25. Productiva, Cernăuți, Str. Bucureștii 7.
26. N. Jolevir, Cernăuți, Str. Lasc. Luța 2.
27. Gherș Grinberg, Cernăuți, Str. Bucureștilor 5 a.
28. Soil Averbuch, Chișinău, Str. Gral Broșteanu 43.
29. Charles Tisler, Str. Prof. Ion Ursu 30, București.
30. I. Winokur, Chișinău, Str. Alex. cel Bun 51.
31. Soc. Argon, București, Calea Victoriei 2.
32. Ideal Korzanschi, Tighina.
33. R. D. Fischmann, Cernăuți, Str. Bucureștilor 11.
34. Leon Schumer, Cernăuți, Str. Sf. Treime 24.
35. Heinrich Schwartz, București, Str. C. A. Rosetti 36.
36. Centrala Cooperativă, București, Str. Luterană 6.

- Import-Export.
37. Berko Hahamovici, Chișinău, Str. Mareșal Badoglio 46.

November havi országos vásárok:

1. Ardea, Chiochis, Drauseni, Lazărea, Supurul de jos, Turulung, Toldal, Zetea.
2. Berchez, Cluj, Moldova-Noua, Mătrici, Simisna, Păpăuți.
3. Calinești, Chevereșul-Mare, Răciu, Sasca-Montana, Tichiușul-Vechi, Ungra, Breteu, Motișul.
4. Cacova, Linova, Mărghita, Șighisoara, Tălmăciu, Iernuț, Salard.
5. Teaca, Balc, Cămpeni, Cojocna.
6. Cărașeu, Lovrin, Moritfeld.
7. Borșa, Borosneul-Mare, Letca, Nasăud, Someșta-Mare, Ulieșul, Socodor, Tarsu.
8. Buciumi, Căpălăș, Gărbau, Sibot, Teiuș, Dragu.
9. Ardușat, Bălcăciu, Ciucsău-martin, Frata, Lupeni, Gurahonț.
10. Ciacova, Mercurea.
11. Blăjel, Covasna, Cermeni, Seica-Mică, Serecia, Târlungeni, Târgu-Mureș, Unirea.

12. Vișeu de sus, Baraolt.
13. Baia-Mare, Beltiug, Borlești, Comloșul-Mare, Livada, Nimigea de jos.
14. Craidorolt, Periam, Huncdoara.
15. Hideaga, Magherani, Nusfalău, Richișul, Satchinez, Vișoara.
16. Turți, Tășnad.
17. Homorod.
18. Apahida, Șiklod.
19. Apoldul-Mare, Dragomirești, Gornești, Halmei, Mărtiniș, Negrești, Roteni, Tăuți, Magheruș, Zlatna.
20. Boeșă-Montana, Salonta.
21. Bistrița, Bata, Vad, Dezna, Seitin.
22. Cehul-Silvaniei, Simon.
23. Beia, Racul.
24. Ditrău, Gialacuta, Jidveiu, Negreni, Săcueni, Saschis, Vințul de jos, Zăbal.
25. Leordina, Seini, Vlăhita, Deta.
26. Cason, Huedin, Hodod, Tormac.
27. Ghindari, Siria.
28. Chibed.
29. Buteni, Sic, Mediaș, Zam.

Allatárak Clujon. Élőszűly: sertés, teljesen hizott 24 lej kgr. ja. Sertés félhizott 18—20 lei kgr.-ja. Teljesen hizott tehén 15—17 lei kgr.-ja. Teljesen hizott ökör 15—18 lei kgr.-ja. Vékony, feldolgozásra alkalmas növendék borju hús 20—25 lei kgr.-ja. Nehéz ígás ló párja 20 ezer lei. Kocsi-ló párja 14—18 ezer lei. Ígás ökör párja 14—20 ezer lei. Fejős tehén ára 8 ezer lei. Szopó borju 1500 lei.

Must árak még kialakulatlanok. A jelek szerint a tavalyi árakhoz viszonyítva, szilárdulásra számítanak.

Gazdák, figyelem!

Lőhere-, lucernamagot, szarvaskerepet, mákot, valamint az összes gabonaművet minden mennyiségben a legmagasabb napiáron veszünk.

Bármilyen természetű felvilágosítással bármikor készséggel állunk a nagyérdemű gazdaközönség rendelkezésére.

„SĂMÂNȚA“

Cluj, Str. Regina Maria 6.

Telefon: Iroda-lakás 5-28.

Cégtulajdonosok: Ilirș A. Adolf és Ernő.

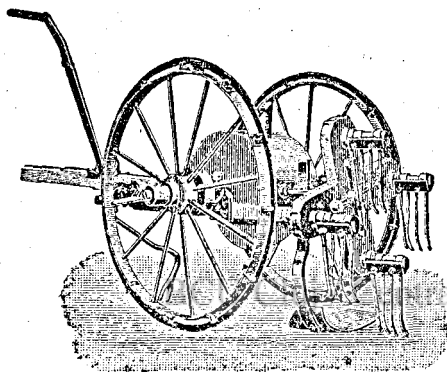
Tőzsdei árak

Óktóber hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Ku- korica új	Ku- korica tavalyi	Zab	Mák	Napra- forgó	Fehér- bab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna szára	Széna	Megjegyzések
CLUJ	420	—	320	280	320	270	2100	—	—	2000 8%	200 8%	135 140	95 110	
ORADEA	410	265	—	—	—	—	—	350	445	—	—	—	—	Arpa ide ab Majlisov Kukorica fav ab Mehedint
TIMIȘOARA	420 425	—	235	—	280	—	—	—	—	—	—	—	—	
BUCUREȘTI	460	310	—	285	—	300	—	—	—	—	—	—	—	

Rejtvények

Milyen gépet ábrázol az itt közölt kép?

A megfejtés 1936 november hó 20-ig kell beküldeni a „Gazda” szerkesztőségének.

Az október 1-i számunkban közölt kép az anyarozs. A rozsnak (varju köröm) nevű gomba betegségét mutatja be, Ritkábban előfordul a többi gabonaféléken és egyes vadon élő füveken is. Előidézője egy fonál gomba. A fekele anyarozs szarvacskák aratáskor a földre hullanak és ott telelnek ki. Tavasszal a rozs virágzásakor spórát hoznak, amit a szél felkap és megfertőzi a virágon keresztül az egészséges rozst. A gabona szem helyett a fekete termések lesznek. Az anyarozs erős méreg, nem szervekre ható. Kissebb mennyiségben szülésnél gyógyszernek használják. A vemhes állatok elvetélnék tőle. Gyűjtésével érdemes foglalkozni mert jól fizetik.

A helyes megfejtők közül sorshuzás utján a következők részesültek értékes könyvajándékban, amit címükre postáztunk is: Rf. Lk. Bicalfalú, Kabos Kálmán Lecencze de Mureș, Győrffy Domokos, Duca.

Mai rejtvényünk helyes megfejtői részére három jutalmat tűzünk ki és pedig: 1. három darab gazdasági tárgyú füzet; 2. két darab gazdasági tárgyú füzet; 3. egy darab gazdasági tárgyú füze.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések közlési díja szavanként 2 lei, vastag betűkkel szedett szavak 4 lei. Legkisebb apróhirdetés díja 10 szóig 20 lei. Az állást keresők részére apróhirdetést négyszer díjtalanul közlünk. Minden beküldendő hirdetésre lejes repülőbélyeg ragasztandó, vagy annak értéke a hirdetés díjához hozzászámítandó. — A hirdetések a „Gazda” kiadóhivatala — Cluj, Strada A. Mureșan 10. — címre küldendők.

Eladó 3 vagon I. o. lenese, 30 vagon krumpli, 20 vagon I. o. réti széna, 2 vagon sörárpa. — Cim: Dávid Károly gkőri elnök, Zizin, Treiscaune vármegye.

Földbérletet keresek 300 holdig. Birtokleirást, ajánlatot a „Gazda” kiadóhivatalába kérek. „159.”

Kertészt keresek azonnalra, főleg gyümölcsös kezelésére és ültetésére. Cim: Pietsch Béla Ráualb, posta Pui Hunedoara megye.

Állást keresők

Debitzky Béla gazd. akadémiát végzett, hosszas gyakorlattal rendelkező, 27 éves. román. kath. nőtlen. Camarasul, posta Sărmas, jud. Cluj.

Pap Zoltán intéző Brașov, Str. Mihai Weiss 29.

Gyerkő Márton gazdatiszt, okl. gazda, Porcești, jud. Mureș-Turda.

Bedő Albert gazd. iskolát végzett 22 éves unitárius nőtlen. — Cluj, Str. Bravilor 21/a.

Koszorus Ferenc ispán, Simén Béla gazdasága címén: Tuștra, Hațeg, Hunedoara.

Rápolthy Béla, százalékos szerzői, szőlő-, borgazda, 26 éves, ev. ref. Târgu-Mureș, Str. Roșilor II./a.

Ujvárosi Ferenc, gépész kövacs. Colonia Someșeni.

Joó Sándor szakképzett 30 éves gyakorlattal rendelkező gazdatiszt, nős kiscsaló, ref. Târgu-Lăpușului, jud. Someș.

Joó József algyógyi gazdasági iskolát végzett 18 éves, református. Târgu-Lăpușului, jud. Someș.

Mezőgazdaság, szőlészeten 25 évi gyakorlattal, szerény igényű, gyermektelen gazdatiszt állást keres. Kubinyi Béla Cluj, Str. Pietroasa 35.

A „Gazda” terjesztése egyetemes magyar gazdaérdek.

H I R E K

Miniszteri látogatás a Gazdasági Egyesületben. A Gazdasági Egyesület országgrészünkben erőteljes, szervező és segítő akciót indított be a válságos években lehanyaglott mezőgazdasági kultúra fejlesztése és terjesztése érdekében. Az E. G. E. elnöke pedig kötelességének tartotta az ország felelős vezetőinek meglátogatását, hogy az E. G. E. munkásságához feltétlenül szükséges támogatást biztosítsa. Örömmel állapítjuk meg, hogy az említett találkozás és az E. G. E. gyakorlati munkája az ország vezetők mezőgazdasági tényezőinél is komoly érdeklődést váltott ki. Ezeknek a körülményeknek tulajdonítható, hogy folyó hó 24-én Berceanu Mihail földművelésügyi miniszter, Dr. Dunca Jenő prefektus, Gheorghesiu és Malolescu vezérigazgatók, Dr. Serban Mihály volt miniszter, a Gazdasági Akadémia rektora, Parvulescu állattenyésztői és egészségügyi főfelügyelő, továbbá Pulca Victor rendőrkészvezető társaságában ellátogatott az E. G. E.-be.

A minisztert és a kíséretében levő reprezentánsokat Török Bálint, az E. G. E. igazgatója fogadta. A miniszter melegen és behatóan érdeklődött az egyesület szervezete, működési köre folyamatban levő akciói iránt. A felvilágosítások után örömmel állapította meg, hogy az egyesület vetőmag, tenyészállat, mezőgazdasági gép, műtrágya, stb. kiosztási akciói reálisan, süllönös elismerésre méltó szakzerűséggel vannak irányítva és ellenőrizve. Az egyesület által tervbevetett téli gazdasági tanfolyamok, februári vetőmagkiállítás stb. engedélyezését és támogatását készséggel ígérte meg és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy súlyt helyez az egyesület eredményes, zavartalan működésének biztosítására. A beszélgetés során elmondtatta, hogy a kormány a kukoricatermelés és sertésenyésztés fejlesztése érdekében nagyvonalú akciókat kezdeményezett. A kérdésre vonatkozó irodalmat

és propaganda-anyagot annál is inkább megküldi az egyesületnek, mivel nagyon érdekelné a szakvéleménye. Ennek az akciónak a keretébe tartozik a székelyvárosi tetemes leszállítása is. Remélhetőleg — jelentette ki — már áprilisban 1200—1300 lejjel lesz egy kgr. sertéspestis elleni oltóanyagának az ára. A közel félórás látogatás a legszívélyesebb hangon folyt le és a készséges együttműködés kölcsönös reményének kifejezésével ért véget.

Dr. Szász Pál, az E. G. E. elnöke a miniszter kíséretét képező vezető tisztviselőket időközben meglátogatta és keresni fogja az alkalmat, hogy a fővárosban úgy Berceanu alminiszternek, mint a földművelésügyi miniszternek többi osztályvezetőinek is megköszönje és a jövőre nézve is kikérje az E. G. E. munkájának jóindulatu támogatását.

Budai Barna halála. A magyar gazdatársadalmat súlyos veszteség érte. Budai Barna, a magyar királyi gazdasági főtanácsos, felsőházi tag, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főszervező-igazgatója, volt országgyűlési képviselő, életének 67-ik évében, október 1-én reggel Budapesten váratlanul elhunyt. Budai Barna a magyar mezőgazdatársadalom egyik legértékesebb vezető egyénisége volt, aki több mint négy évtizeden keresztül lelkes odaadással küzdött a mezőgazdaság boldogulásáért. Könyveinek és felbecsülhetetlen értékű tanulmányainak minden egyes sorából a magyar föld és az annak művelői iránti szeretet sugárzott ki. Halála mély részvétet keltett.

Meghalt Gróf Béla. A magyar mezőgazdasági szakirodalomnak két kiváló katonája dőlt ki az élők sorából. Az egyik dr. Gróf Béla, a magyaróvári gazd. ak. tanára, ki igen sok értékes szakmunkával gazdagította a mezőgazdasági szakirodalmat.

A must-mennyiség bejelentése kötelező. Mint minden évben, úgy az idén is kötelező úgy az idei terméseredmény, mint a tavalyról megmaradt ó-bor mennyiség bejelentése. Ezúton is kö-

zöljük az érdekelt szőlőbirtokosokkal, hogy a bejelentések október hónap folyamán megkezdődnek és a leszűrt mennyiséget az ó-bor készlettel együtt a szürettől számított 15 nap alatt minden szőlőtermelő bejelenteni tartozik. A bejelentés 3 példányban történik. A bejelentések december 1-ig tartanak. A nyilatkozat a következőket kell tartalmazza: 1. A birtokban vagy bérletben levő szőlő területét. 2. A múlt évről megmaradt bormennyiséget. 3. az idei bortermés mennyiségét. A bejelentésnél 10 százalék több vagy kevesebb tévedés meg van engedve.

Az ideai lórekvirálások. A hadgyakorlatok alkalmával a végrehajtó szervek berendelték a gazdatársadalom lovait is. Tudjuk, hogy mindez törvényes alapon történik, de a kérdés gyakorlati keresztülvitele olyan formában történik, hogy abból súlyos hátrányok származnak. A legtöbb helyen a kisgazdák két lóval végzik a szántást, vetést, és boronálást. Ilyen helyeken a lórekvirálások felbecsülhetetlen károkat okoznak, mert a gazda nem tudja befejezni őszi szántását és nem tudja elvetni búzáját. Eppen ezért a jövőre nézve azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk a hadügyminiszteriumhoz, hogy ezt az intézkedést a méltányosság alapján hajtsák végre. A gazdáknak az lenne a kérése, hogy nem minden évben ugyanattól a gazdától vigyék be a lovakat, hanem felváltva, mert ezáltal a törvényes rendelkezéseknek is eleget tehetnek és a gazdasági munkák menete sincs akadályozva.

A kormány nyilvánítságra hozta a maximálendő közszükségleti cikkek listáját. A minisztertanács elhatározta, hogy alkalmazni fogja a törvénytelen spekuláció megrendszabályozásáról és letöréséről szóló törvény intézkedéseit s ezzel kapcsolatban a következő cikkeket minősítette elsőrendű közszükséglettel jelentő árúknak: sifonárak, cérnaárak, kartonok, barchettek, zoffirfélék, mosható gyapjukelmék, lepedővásznak, gyapju- és cernaszövetek, gyapot, cérna, durva gyapjuszövetek, posztók,

zsákok, gyapjufonalak, spárga, ingek, alsónadrágok, harisnyák, kész ruhák, kabátok, kalapok, süvegek, galocsnik, hócipők, talpbőrök, felsőrészbőrök, borjubőrök, sevró és fekete boxbőrök, cipők, eszímák, bocskorok, bakancsok, tőrő, kávé, tea, főzőcsokoládé, száraz bab, citrom, lenese, keményítő, szóda, napraforgó- és lenmagolajok, cukor, konzervek, hagyma, gyertya, makaróni, burgonya, fokhagyma, káposzta, paprika, múrok, petrezselyem, sárgaréz, alumíniumréz, azbeszt, ásó, kalapács, üst, kasza, ekevas, vas, vasvilla, gereblye, lapát, nittek, ólom, kapák, acél, vaslánc, szekértengely, drót, csavarok, bádóg, csákány, fejszék, cink, ciának, lámpaüvegek, téglá, mész, cserép, cement, tüzfifa, szén, pakura, benzin, petróleum.

Fenti rendelethez meg kell jegyeznünk, hogy teljesen céltalan volt egyes mezőgazdasági cikkek ármaximálása. Ezáltal súlyos anyagi csapást mérnek a falusi termelőkre. A kormány nyilván megfélemedezett arról, hogy ezeknél a cikkeknel a közvetítő kereskedelem vágja zsebre a hasznot, amely a maximálás ellenére sem fog lemondani jövedelméről, hanem a termelővel szemben úgy lenyomja az árakat, hogy még a munka sem lesz megfizetve.

Kis Kálmán kigazdát választották meg a háromszéki mezőgazdasági kamara alelnökének. A háromszéki mezőgazdasági kamara igazgató tanácsa egyhangulag Kis Kálmánt, kecsedikfaludi kigazdát választotta meg alelnökének.

Bemutatóval egybekötött gyümölcsfélévelmi előadás. Az E. G. E. cluji székházában (Muresan Andrást-utca 10. szám) folyó év november 7-én délután fél 4 órakor bemutatóval egybekötött gyümölcsfélévelmi előadást rendez. Előadást tart Török Bálint, az E. G. E. igazgatója. Az időszerű teendők és a korszerű védekező szerek ismertetése után gyakorlatban mutatja be az Egyesület a növényvédelmi szereket és egy újszerű permetezőgépet. Vendégeket szívesen látunk.

Gazdasági Akadémiai és Iskolai oklevelek érvényesítése. Az E. G. E. fölhívja mindazon oklevelés gazdákat figyelmét, akik 1918 előtt végezték a Gazdasági Akadémiát, vagy más földműves iskolát, okleveleiket küldjék be az Egyesülethez, hogy együttesen járjon el a közoktatásügyi Miniszteriumban azok érvényesítése végett.

A monopol-pénztár megállapította a jövő évi dohánybeváltási árakat. Az autonóm monopol-pénztár a dohánynyal beültethető terület nagyságát 1937. évre 20.000 hektárban állapította meg. Egyidejűleg megállapította az 1937. évi dohánybeváltási árakat is. Az első osztályu dohányt 40—140 lejért, a másodosztályu dohányt 20—45 lejért és a harmadosztályu dohányt 12—24 lejért fogja átvenni. A természetdó dohányfajtára vonatkozó szerződést be nem tartó termelőknek 50 százalékkal alacsonyabb árakat fog fizetni a monopol-pénztár.

Végrehajtási zálogjogot az agrárreform során kapott földbirtokra is lehet szerezni. Erdekes elvi jelentőségű döntést hozott egy kölcsönügyletből kifolyólag az aradi törvényszék. Calenue János 40.000 lej készpénz-kölcsönt folyósított Partina Péter aradi lakosnak. Amikor az összeg esedékessé vált, az adós nem tudott fizetni és ezért Calenue János pert indított ellene a járásbírószágon, amelytől azt kérte, hogy rendelje el végrehajtás útján az adósság tárgyát képező 40.000 lejnek Partina Péter földjére való bekebelezését. Ezt a kérést az aradi járásbírószék elutasította azzal az indoklással, hogy a kérdéses földet Partina Péter agrárreform útján kapta és az agrárreformról szóló törvény alapján ezeket az ingatlanokat csak meghatározott intézetektől (szövetkezetek, agrárhitelintézet) felvett kölcsönökkel lehet megterhelni, más kölcsönök bekebelezését pedig a törvény nem engedélyezi. Az ítélet ellen Calenue Péter ügyvédje útján fellebbezést jelentett be s ebben kifejtette, hogy a meg-

terhelési tilalom csak arra az esetre vonatkozik, ha a föld tulajdonosa kölcsönt vesz fel saját jószántából már eleve hozzájárul a kölcsön bekebelezéséhez. Abban az esetben viszont, ha a bekebelezés nem az adós beleegyezése folytán, hanem végrehajtás elrendelése útján történik, akkor a bekebelezés végrehajtható. Az aradi törvényszék ezt az érvelést elfogadta, a járásbírószék ítéletét megváltoztatta és elrendelte az említett összeg Partina Péter birtokára való bekebelezését.

A vegyipar új találmánya a dohánymag-olaj. A magyar növényolaj-iparnak nagy eseménye van, a dohánymagból, amit eddig semmire sem használtak fel és teljesen kárbavesztett, a legjobb minőségű olajat fogják préselni. A próbapréselések nagyszerűen sikerültek és a dohánymagból olyan elsőrendű olajat nyertek, amilyenre nem is számítottak. A minősége jobb és szebb a napraforgóénál, és hozzá olyan kitűnő, hogy a legfinomabb ételolaj készülhet belőle. A vegyészeti iparágak pedig elsőrangú nyersanyaga lesz. Takarmányozási célokra kitűnő olajpogácsát is fognak belőle gyártani, melyhez a gazdák olcsó áron juthatnak majd hozzá. Erdekes, hogy Magyarországon mennyire fellendült a ricinus termesztése is, az idén holdanként 5 métermázsára számítottak és ennek a mennyiségnek kétszerese termett. Az utóbbi napokban mázsánként már 32 pengős árat, tehát mintegy 1000 leit értek el a gazdák a feladó állomásokon.

Megnyilt a Pitvar szövetkezet. Lapunk egyik utóbbi számában rámutattunk a háziipar és népművészet nagy gazdasági jelentőségére és beszámoltunk arról is, hogy háziipari termékek értékesítésére Kolozsvárt (Clujon) szövetkezet létesül. A szövetkezet „Pitvar” néven az elmúlt héten nyílt meg Clujon, a Iorga utca 2. szám alatt, az udvaron izlésesen berendezett helyiségében. A közönség eddig csak alkalmi kiállításokon láthatta és szerezhetette be mindazt, ami most állandóan és rendszeresen

andelkezésére áll a Pitvarban: a legbővebb népi varrotasokat, fafaragásokat, cserépedékeket, szőteseket, valamint a különböző székely vidékekről származó ruhaszöveteket, a híres festékes szőnyegeket, virágos kenderből szőtt abroszokat, szatnaműeket, kender- és lenből szövött törölköket, törülközőket, csiki csergéket, udvarhelyi (dorhei) plédtakarókat. Az utolsó napok forgalma biztató eredményt nyújt arra, hogy a „Pitvar”-t rövidesen a közönség szélesebb rétegei is megismerik és a szövetkezet működésével számos magyar családot még jobb megélhetéshez segíteni.

Szövetkezeti értekezletek. Szövetkezeti életünk fejlesztése és megerősítése érdekében a Gazdasági és Hitelszövetkezetek szövetsége elhatározta, hogy találkozóra hívja össze az egyes vidékek központjain tagszövetkezeteinek vezetőseit, hogy elük vidékük időszerű szövetkezeti kérdéseit megvitassa, részben pedig, hogy ezzel erősítse a központ és szövetkezeti közötti kapcsolatokat, egyáltalán pedig alkalmat adjon a szövetkezeti vezetőknek arra, hogy a mai nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyok között szerzett tapasztalataikat kicseréljék és a központ vezetőségével megvitassák, azonkívül a szövetkezeti élet terén szükséges kimutatásokat, irányelveket a közvetlen eszmecsere útján megkapják. Ma, amikor szövetkezeti életünknek a jövő feladataira kell felkészülnie és új gazdasági feladatok megoldását kell magára vállalnia, ezeknek a szövetkezeti értekezletek különös jelentősége van és sokon bizonyára számos életrevaló kezdeményezés fog megvalósulni. November 5-én a Nagybányai (Cerei) vidéki szövetkezeti vezetők gyűlnek össze megbeszélésre, 6-án a Sarmaságon szövetkezeti értekezlet, 10-én Biharpusztán (Episcopia Bihor), 12-én Gyulafelejteken (Aradon) és 15-én Gyulafelejteken (Temesvárt), 16-án Gyulafelejteken (Végváron) gyűlnek össze a vidék szövetkezeti találkozóira. Az értekezlet iránt a szövetkezeti vezetők körében máris

élénk érdeklődés mutatkozik, annál is inkább, mivel azokon a Szövetség részéről Gr. Bethlen László igazgató is részt vesz.

Öt és fél millió lejt fordít a kormány lucerna és lóhere vetőmagra. Hivatalos kimutatás szerint 1935-ben 122.186 hektárral gyarapodott a lucernával és lóherével bevetett terület. A kormány elhatározta, hogy ebben az évben is öt és fél millió lejt áldoz lóhere és lucerna vetőmagra.

Érdekes régi feljegyzések a magyar gazda másfél évszázaddal ezelőtti gondjairól. Egy régi kalendáriumban a XVIII. század végéről, elfakult, szarkalábás betűket találtak a multkoriban. Alapos átvizsgálás után kiderült, hogy egy zalai kasznár — akinek a nevét nem sikerült megtudni, jegyezte tele üres lapjait. Egy-két szóban minden fontos teendőjét és gondját és az egész gazdaság pénzügyeit is feljegyezte. Ime néhány érdekes részlet belőle. A névtelen kasznár kalendáriuma széken belenyomatták, hogy a világ teremtése óta, az 5746. és II. Ferenc császár és király uralkodásának ötödik évében a napsugár és az eső minden elképzelhető földi jót fog hozni a gazdának. Sajnos, ehelyett ugyanolyan aszály pusztította el a termést, mint a mult évben. Hoába írta a kalendárium, hogy már kora tavasszal megjön a szép meleg idő — „ha a Nap a Rák jegyébe mász” — a névtelen kasznár egészen mást volt kénytelen a márciusi időjárásról feljegyezni. Májusra a kalendárium nyomtatott része bőséges aranyat érő esőt jósol. A tisztartó azonban ezt jegyezte mellé: — „kánikulai melegek, augusztusig ne mlesz egy csepp eső. Régtől fogva tartó, emlékezetet felülmúló nagy aszály. A kutak, források, patakok kiapadtak, fű, vetemény megsül...” Még novemberben is tartott ez a esapás: „Ez esztendő tavaszától fogva igen száraz mindmáig, úgy, hogy a folyóvizek, patakok és kutak mind kiapadtak vagy vannak. Májusban kezdődött a kánikulai hévség; széna, kivált Szilágyban, felette kevés; a szőlő mindezáltal itt s a környéken oly cserztős, hogy már több ilyenre nem emlékez-

nek az öregek is, annyival inkább bővebbre éppen nem. — A hordó azért igen drága; sőt drágán is alig található...” Amint a fenti érdekes megjegyzésekből láthatjuk, abban az időben is sok nehézséggel, de főleg az időjárás viszontagságaival küzdött meg a gazda.

Vörös lámpával közlekednek éjszaka a falusi szekerek. A belügyminisztérium közlekedésügyi osztályának véleménye szerint az országutakon a legtöbb autószerencsétlenséget az a körülmény idézi elő, hogy a falusi szekerek nem használnak jelzőlámpákat. A belügyminisztérium most szigorú rendelettel kötelezi a szekértulajdonosokat, hogy éjszakai utra vörös színű viharlámpával induljanak el. A belügyminisztérium a csendőröknek állítólag nagyszámu vörösszínű viharlámpát oszt ki és azok a gazdák, akik éjszaka indulnak utra, kötelesek a csendőrségtől kölcsönkérni a jelzőlámpát. A rendelethez csak annyi megjegyzésünk lenne, hogy nehogy valami üzlet alakuljon ki és a gazdákat ne kötelezzék a meghatározott helyről való lámpa beszerzésére. Kétségtelenül tanácsos éjszaka lámpával járni, de annak beszerzését bízzák a gazdákra.

Olcsó hitelt kérnek a szőlőtermelők. A szőlészeti szindikátus szövetsége küldöttségileg kereste fel a Nemzeti Bank kormányzóját, akitől olcsó hitelt kértek a szőlőtermelők számára. A küldöttség felhívta a kormányzó figyelmét arra, hogy a szőlőtermelés érdekében semmit sem tesz a kormány. A küldöttség ígéreteket kapott.

Tíz százalékkal csökkent a zsák ára. A földművelésügyi miniszter tárgyalásokat folytatott a zsákgyárak vezetőivel és megállapodtak abban, hogy a gyárak tíz százalékkal olcsóbban adják el a mezőgazdáknak. A leszállított áru zsákokat azonban kereskedelmi forgalomba nem bocsájtják, hanem csak a mezőgazdasági szövetkezetek, vagy kamaráknál lehet beszerezni.

Tenyészállatok beszerzése. A napokban ülést tartott a földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági bizottsága. A háromórás ülésen az állattenyésztés feljavításának kérdésével foglalkoztak. Részletes tervet dolgoztak ki, mely szerint Svájból és Ausztriából bikákat fognak vásárolni. A belügyminisztérium útján viszont arra fogják kötelezni a községeket, hogy építsenek megfelelő istállókat a fajnemesítő állatok számára. Azoknak a községeknek viszont, ahol ilyen állatok nin-

csenek, kölcsönöket folyósítanak. Erre a célra a földművelésügyi minisztérium igénybe fogja venni a központi letétpénztárnál rendelkezésére álló százmillió lejes hitelt, amelynek összegét 200 millióra emeli fel. Ezt az összeget kizárólag az állatfajnemesítésre használják fel.

Kiskunsági juhászokat szerződtettek Luxemburgba. A múlt évi kunszentmiklósi pásztorkodók szépségében sok külföldi látogató is gyönyörködött. Egy gazdag luxemburgi

földbirtokos, aki megnézte az ünnepségeket, levelet írt egy kunszentmiklósi földbirtokoshoz és kéri, hogy ajánljon az ő gazdasága részére két juhászt, akik az ő többezer birkából álló nyáját gondoznák. A mi pénzegységünkben havi négyezer lejes fizetést és teljes ellátást ajánl fel fejenként, de egy kikötése van, hogy vigyenek magukkal juhászokutyaikat is.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gróf Behlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Borocz László, Csomós János. Darcs Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kama-

rasi Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Páter Béla, Pohl Béla, Récsy Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stiel Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Tempfli János, Urmánczy János, Veress István, Vita Sándor.

Gyümölcsstermelők!

Féregmentes, hibátlan gyümölcsöt

NEODENDRIN

áttelelő hernyó- és tetűtojások,
bábok elpusztítója!

permetezéssel
lehet termelni!

Minden gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen.

Díjtalan szaktanáccsal és felvilágosítással
szolgál az Ardeal-i propaganda iroda:

AGRICULTURA, Cluj, Calea M. Foch 39. szám.

Gyártja a MOSKOVITS IPARTELEPEK Részvénytársaság, ORADEA